

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Aan de Voorzitter van de
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Binnenhof 4
Den Haag

Directie Integratie Europa
Bezuidenhoutseweg 67
2594 AC Den Haag
Postbus 20061
Nederland
www.minbuza.nl

Contactpersoon

Joop Nijssen

T 070-3484858

F 070-3486381

joop.nijssen@minbuza.nl

Onze Referentie

DIE-1235/11

Bijlage(n)

Fichedocument

Datum 10 oktober 2011

Betreft Informatievoorziening over nieuwe Commissievoorstellen

Overeenkomstig de bestaande afspraken heb ik de eer u hierbij zeven fiches aan te bieden die werden opgesteld door de werkgroep Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen (BNC).

Fiche 1 : mededeling voorstel Gemeenschappelijk standpunt Busan

Fiche 2 : verordening inzake gemeenschappelijke regels voor de tijdelijke herinvoering van grenstoezicht aan de binnengrenzen in uitzonderlijke omstandigheden

Fiche 3 : verordening instelling Schengen-evaluatiemechanisme

Fiche 4 : verordening Interne Markt Informatiesysteem (IMI)

Fiche 5 : wijziging verordening elektronische identificatie (EID) van runderen

Fiche 6 : Verordening registratiesysteem voor vervoerder van radioactief materiaal

Fiche 7 : verordening gearomatiseerde wijnbouwproducten

De Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken,

Ben Knapen

Fiche 1: mededeling voorstel Gemeenschappelijk standpunt Busan (internationale conferentie over doeltreffendheid van hulp)

1. Algemene gegevens

Titel voorstel

Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's. Voorstel voor het gemeenschappelijk standpunt van de EU voor het vierde forum op hoog niveau inzake de doeltreffendheid van steun, Busan.

Datum Commissiedocument

7 september 2011

Nr. Commissiedocument

COM(2011)541 definitief

Pre-lex

http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=en&DosId=200802

Nr. impact assessment Commissie en Opinie Impact-assessment Board

Niet opgesteld.

Behandelingstraject Raad

De Raad Buitenlandse Zaken – Ontwikkelingssamenwerking zal op 14 november 2011 het gemeenschappelijk standpunt vaststellen in raadsconclusies.

Eerstverantwoordelijk ministerie

Ministerie van Buitenlandse Zaken.

2. Essentie voorstel

Van 29 november tot en met 1 december 2011 vindt in Busan (Korea) een internationale conferentie plaats over doeltreffendheid van hulp (*aid effectiveness*). De conferentie volgt op bijeenkomsten o.a. in Parijs (2005) en Accra (2008), waar de effectiviteitsagenda vorm heeft gekregen. De Europese Unie (Commissie en lidstaten, zeker ook Nederland) is leidend geweest bij de totstandkoming van deze agenda en heeft deze ook verankerd in eigen beleid. De Commissie concludeert op basis van het voorlopig monitoringsrapport van de OESO-DAC dat hervormingen inderdaad hebben geleid tot kwaliteitsverbetering van de hulp, maar dat de wereldwijde uitvoering van de effectiviteitsagenda achterblijft bij de gemaakte afspraken.

De Commissie presenteert in de mededeling een aanzet tot een gemeenschappelijk standpunt ten behoeve van de conferentie in Busan. De Europese inzet zou zich moeten richten op: (1) herbevestigen van de Parijs-Accra agenda; (2) versterken van bestaande afspraken vooral op het gebied van (democratische) verantwoordelijkheid; transparantie; gebruik van planning en

verantwoordingsystemen van partnerlanden; resultaten; tegengaan versnippering hulp en aandacht voor fragiele staten; (3) uitbreiden van de doeltreffendheidsbeginselen naar andere actoren (nieuwe donoren zoals China en India, maar ook private sector en maatschappelijke organisaties), andere financieringsbronnen (innovatieve financiële instrumenten) en ODA-gefinancierde klimaatveranderingsmaatregelen. (4) gestroomlijnder beheer van de effectiviteitsagenda. Onvoldoende politieke steun en de bureaucrativering van het (sterk centraal aangezette) proces staan voortgang nu in de weg. De uitvoering op landenniveau moet worden versterkt door landenakkoorden (*country compacts*), waarbij partnerlanden bepalen hoe de effectiviteitsagenda in hun land moet worden ingezet.

3. Kondigt de Commissie maatregelen of concrete wet- en regelgeving aan voor de toekomst? Zo ja, hoe luidt dan het voorlopige Nederlandse oordeel over bevoegdheidsvaststelling, subsidiariteit en proportionaliteit en hoe schat Nederland de financiële gevolgen in, alsmede de gevolgen op het gebied van regeldruk en administratieve lasten?

Het betreft hier een aanzet voor een gemeenschappelijk standpunt ten behoeve van een internationale conferentie. De Commissie kondigt geen concrete maatregelen of wet- en regelgeving aan. Op het gebied van humanitaire hulp en ontwikkelingssamenwerking is de EU bevoegd op te treden en een gemeenschappelijk beleid te voeren (artikel 4, lid 4 EU-Werkingsverdrag). Op grond van artikel 210, lid 2 EU-Werkingsverdrag kan de Commissie ieder initiatief nemen dat dienstig is om de coördinatie tussen de acties van de Unie en de lidstaten te bevorderen en zodoende de doeltreffendheid en complementariteit van de ontwikkelingssamenwerking van de EU en de lidstaten te verbeteren, met name ook voor internationale conferenties. Dit geldt ook voor humanitaire hulp (artikel 216, lid 6 EU-Werkingsverdrag). In dit licht acht het kabinet het in overeenstemming met de beginselen van subsidiariteit en proportionaliteit dat voor de conferentie in Busan gestreefd wordt naar een gemeenschappelijk EU-standpunt.

4. Nederlandse positie over de mededeling

Nederland vindt het belangrijk dat er goed wordt gekeken naar de effectiviteit van hulp en naar ontwikkelingsresultaten: het gaat immers om belastinggeld dat effectief moet worden besteed. Busan biedt een goede gelegenheid politiek *commitment* aan het verbeteren van de hulp opnieuw uit te spreken. Dat moet wel gebeuren in het volste bewustzijn van veranderende omstandigheden in de wereld: globalisering, nieuwe partners en een nieuwe invulling/rol van ontwikkelingssamenwerking (*beyond aid*). Tijdens de informele bijeenkomst voor ministers van Ontwikkelingssamenwerking van EU-lidstaten op 14 en 15 juli (in Sopot, Polen) is al over de EU-inzet gesproken (zie ook verslag van deze bijeenkomst kamerstuk 21 501-04 nr. 135).

De belangrijkste punten voor Nederland zijn: (1) een actieve betrokkenheid van nieuwe partners (nieuwe donoren, private sector), zonder dat deze in een bestaand keurslijf worden gedwongen. In Busan zou het gesprek moeten worden aangegaan over de waarde van hulp als katalysator voor andere (ook lokale) bronnen van ontwikkeling, juist in een breder gezelschap; (2) meer focus op het landenniveau (*country compacts*) en (3) terugdringen van de internationale bureaucratie die

rondom de effectiviteitsagenda is ontstaan: een lichtere vorm van monitoring op globaal internationaal niveau zou één van de concrete resultaten van Busan moeten zijn. Nederland is voorstander van een heldere boodschap in Busan: een korte, krachtige verklaring aangevuld met concrete initiatieven waar (nieuwe) donoren, andere spelers zoals het bedrijfsleven en partnerlanden aan kunnen meedoen. Dit zou het concrete resultaat van de conferentie vergroten en recht doen aan de toegenomen diversiteit binnen het speelveld van ontwikkelingssamenwerking. Nederland zal tijdens de conferentie speciale aandacht vragen voor fragiele staten.

De mededeling van de Commissie weerspiegelt in voldoende mate de Nederlandse prioriteiten voor Busan. In het vervolgtraject zal Nederland aandringen op een zo concreet mogelijk standpunt van de Europese Unie, zodat de EU niet blijft hangen in abstracties maar concreet laat zien wat zij zelf gedaan heeft om de effectiviteitsagenda uit te voeren en waar zij nog (vernieuwend) stappen voorwaarts kan zetten.

Eén specifiek punt: Nederland verwelkomt het streven naar meer transparantie. De Commissie formuleert de inzet voor een internationaal rapportage systeem echter alsof dit een nieuw systeem moet worden, gebaseerd op het internationale initiatief inzake transparantie van ontwikkelingshulp (IATI) en het crediteur rapportagesysteem (CRS). Nederland wil geen nieuwe standaarden maar wil dat IATI en CRS breder worden geïmplementeerd. In het algemeen is voor Nederland van belang dat de ervaring van de post-Accra jaren wordt meegenomen en dat nieuwe ideeën en hulpvormen dus hun plek kunnen krijgen in afspraken die in Busan zullen worden gemaakt.

Fiche 2: verordening inzake gemeenschappelijke regels voor de tijdelijke herinvoering van grenstoezicht aan de binnengrenzen in uitzonderlijke omstandigheden.

1. Algemene gegevens

Titel voorstel

Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot de wijziging van Verordening (EG) nr. 562/2006 teneinde te voorzien in gemeenschappelijke regels inzake de tijdelijke herinvoering van het grenstoezicht aan de binnengrenzen in uitzonderlijke omstandigheden.

Datum Commissiedocument

16 september 2011

Nr. Commissiedocument

COM (2011) 560

Prelex

PM

Nr. Impact Assessment Commissie en Opinie Impact Assessment Board

Niet opgesteld

Behandelingstraject Raad

Werkgroep Schengenacquis, SCIFA, JBZ-Raad (waarschijnlijk onder Pools voorzitterschap laatste helft 2011)

Eerstverantwoordelijk ministerie

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Rechtsbasis, besluitvormingsprocedure Raad, rol Europees Parlement, gedelegeerde en/of uitvoeringshandelingen

a) *Rechtsbasis artikel 77 lid 1 en 2 VWEU*

b) *Besluitvormingsprocedure Raad en rol Europees Parlement*

Gewone wetgevingsprocedure in de Raad, medebeslissing van het Europees Parlement

c) *Gedelegeerde en/of uitvoeringshandelingen*

In het voorstel wordt aangegeven dat de Commissie in haar besluit tot tijdelijke herinvoering van de binnengrenscontroles wordt bijgestaan door een nieuw op te richten comité bestaande uit vertegenwoordigers van de lidstaten (op basis van verordening 182/2011). Het comité brengt een advies uit over het voorstel van de Commissie om controles aan de binnengrens her in te voeren conform de "onderzoeksprocedure" (artikel 5 van de Verordening (EU) nr. 182/2011). Indien de Commissie dit advies niet volgt kan het voorstel in beroep (comité van beroep) alsnog verworpen worden.

Teneinde de verordening uit te kunnen voeren heeft de Commissie uitvoeringsmacht nodig. Verordening 182/2011 van het Europese Parlement en de Raad van 16 februari 2011 vormt daartoe de basis. In deze verordening zijn regels en algemene uitgangspunten neergelegd ten aanzien van mechanismen voor de controle door lidstaten van de uitoefening van de uitvoeringsmacht van de Commissie (Pb L 55 van 28-2-2011, pg. 13).

2. Samenvatting BNC-fiche

- *Korte inhoud voorstel*

Het voorstel behelst een wijziging van Verordening (EG) nr. 562/2006, de zogenaamde Schengengrenscodes, die op 13 oktober 2006 in werking is getreden. De Schengengrenscodes bevat normen en procedures voor het overschrijden van de EU-buitengrenzen en het herinvoeren van controles aan de binnengrenzen. In het voorstel van de Commissie worden striktere regels voorgesteld voor de tijdelijke herinvoering van controles aan de binnengrenzen, indien de openbare orde of de binnenlandse veiligheid in het geding is. De Schengengrenscodes voorziet nu reeds in de tijdelijke herinvoering van de controles. Voornaamste wijziging is dat de Commissie een grotere rol gaat spelen in de besluitvorming over het tijdelijk herinvoeren van de binnengrenscontroles. Tegelijkertijd wordt met dit voorstel door de Commissie een voorstel gepresenteerd ter oprichting van een evaluatiemechanisme voor de toepassing van het Schengenacquis (COM (2011) 559). Ook presenteerde de Commissie bij deze voorstellen een mededeling inzake de versterking van het Schengenbestuur. Deze mededeling schetst wat de achtergrond is van de twee wetgevende voorstellen.

- *Bevoegdheidsvaststelling en subsidiariteits- en proportionaliteitsoordeel*

De Europese Commissie kiest artikel 77 lid 1 en 2 VWEU als rechtsbasis. Dit is volgens het kabinet voor dit specifieke voorstel de juiste rechtsbasis.

De subsidiariteit wordt positief beoordeeld. Het kabinet deelt het standpunt van de Commissie dat niet getornd mag worden aan het principe van vrij verkeer binnen de Unie en is van mening dat het herinvoeren van controles aan de binnengrenzen slechts als laatste redmiddel kan dienen. Het kabinet erkent dat daarom duidelijke afspraken op Europees niveau op dit terrein nodig zijn.

Echter, het kabinet is kritisch naar het de leidende de rol van de Commissie bij de besluitvorming over de tijdelijke herinvoering van grenscontroles betreft en derhalve beoordeelt het kabinet de proportionaliteit negatief. Tot nu toe zijn het de lidstaten zelf die over de herinvoering besluiten. In dit voorstel van de Commissie wordt deze mogelijkheid beperkt tot maximaal vijf dagen en enkel in onvoorziene situaties. Bij situaties die te voorzien zijn, of noodsituaties na vijf dagen moet een lidstaat in feite toestemming vragen aan de Commissie. Het voorstel gaat daarmee verder dan nodig om het doel (het stellen van uniforme regels) te bereiken.

- *Implicaties/risico's/kansen*

Het voorstel van de Europese Commissie biedt regels voor de tijdelijke invoering van grenscontroles zodat artikel 23 van de Schengengrenscodes eenduidig kan worden toegepast. De Commissie introduceert daartoe het begrip "bijzondere omstandigheden die een serieuze

bedreiging vormen van de openbare orde en veiligheid van de lidstaat en of de Unie". Indien een lidstaat unilateraal besluit de grenscontroles tijdelijk her in te voeren moet het gaan om urgente gevallen die niet konden worden voorzien. Bovendien wordt in het voorstel een non-exclusieve lijst van mogelijke urgente gevallen omschreven. Hiermee wordt duidelijkheid geschapen over de omstandigheden die tot herinvoering kunnen leiden.

Het voorstel voorziet in een specifieke procedure voor het tijdelijk herinvoeren van de grenscontroles in geval van aanhoudende serieuze tekortkomingen bij het bewaken van de buitengrenzen door een lidstaat. Deze mogelijkheid draagt bij aan de verbetering van het Schengenbestuur.

- *Nederlandse positie en eventuele acties*

Het kabinet is van mening dat aan het principe van vrij verkeer van personen niet getornd mag worden en de samenwerking binnen de Schengenzone versterkt en verbeterd moet worden. Het kabinet ondersteunt het door de Commissie voorgestelde getrapte proces: onderzoeken of maatregelen mogelijk zijn voor het aanpakken van problemen gerelateerd aan grensbewaking en pas als laatste redmiddel het herinvoeren van de controles van de binnengrenzen.

Het kabinet onderschrijft dat de procedure bij de tijdelijke herinvoering van de grenscontroles wordt verduidelijkt. Het voorstel voor een specifieke procedure voor de tijdelijke herinvoering van controles aan de binnengrenzen van een lidstaat in geval van aanhoudende serieuze tekortkomingen bij het bewaken van de buitengrenzen ondersteunt het kabinet.

Het kabinet is kritisch over de door de Commissie voorgestelde verdeling van verantwoordelijkheden. Het kabinet is van mening dat lidstaten, conform artikel 4 lid 2 van het EU verdrag, verantwoordelijk zijn en moeten blijven inzake de territoriale integriteit van een lidstaat, waaronder nationale veiligheid. Lidstaten zijn immers toegerust te beoordelen of omstandigheden, voorzien en onvoorzien, maatregelen vergen zoals het invoeren van binnengrenscontrole, om de openbare orde en de binnenlandse veiligheid op nationaal en EU-niveau voor een ernstige en acute dreiging te behoeden. De Commissie zou hierin niet het voortouw moeten krijgen. Het kabinet staat wel open voor onderzoek naar de rol van de Commissie wanneer er sprake is van aanhoudende ernstige gebreken van een lidstaat bij de bewaking van de buitengrenzen. Immers, in dergelijk geval zal de bewuste lidstaat zelf niet snel tot een dergelijk besluit komen.

3. Samenvatting voorstel

- *Inhoud voorstel*

Het voorstel heeft als doel te voorzien een goed gecoördineerde respons van de EU voor situaties wanneer zich in de ruimte zonder grenstoezicht aan de binnengrenzen op nationaal of EU-niveau een ernstige bedreiging van de openbare orde of de binnenlandse veiligheid voordoet. Het grenstoezicht kan dan bij uitzondering en als laatste redmiddel opnieuw worden ingevoerd aan alle of bepaalde delen van de binnengrenzen van een of meerdere lidstaten. De omvang en duur van het grenstoezicht blijven beperkt tot hetgeen strikt noodzakelijk is om op de ernstige bedreiging te reageren. Het voorstel maakt het tevens mogelijk tijdelijk de binnengrenscontroles her in te voeren wanneer een deel van de buitengrens van de EU onverwacht onder zware druk komt te staan of wanneer een lidstaat langdurig verzuimt afdoende toezicht te houden op zijn deel van de

buitengrens en de omstandigheden op nationaal of EU-niveau een ernstige bedreiging vormen voor de openbare orde of de binnenlandse veiligheid.

De tijdelijke herinvoering is alleen toegestaan volgens de onderscheide procedures waarbij criteria zijn vastgelegd. De Commissie kan op verzoek van een lidstaat of op eigen initiatief een besluit nemen over de herinvoering van het grenstoezicht aan de binnengrenzen. Daarnaast maakt de Commissie daarbij onderscheid tussen:

- a) omstandigheden die zijn te voorzien, bijvoorbeeld in het geval van het overschrijden van de buitengrens door een groot aantal onderdanen van derde landen, indien een dergelijke maatregel nodig is om de openbare orde en binnenlandse veiligheid op nationaal en EU-niveau voor een ernstige en acute dreiging te behoeden
- b) omstandigheden die onmiddellijk optreden vereisen, bij een ernstige bedreiging van de openbare orde of de binnenlandse veiligheid op nationaal of EU-niveau, met name na terroristische incidenten en bij dreiging van georganiseerde criminaliteit
- c) en een specifieke procedure voor aanhoudende ernstige gebreken van een lidstaat bij de bewaking van zijn deel van de buitengrenzen.

Volgens het voorstel beslist de Commissie, bijgestaan door een comité van de lidstaten, tot het tijdelijk herinvoeren van de controles aan de binnengrenzen, in principe voor dertig dagen, en alleen in geval de omstandigheden daartoe nopen verlengbaar tot ten hoogste zes maanden. In het geval van lidstaten die niet aan hun verplichtingen voldoen, kan besloten worden de periode ook na deze zes maanden te verlengen. Alleen wanneer een ernstige bedreiging van de openbare orde of de binnenlandse veiligheid in een lidstaat onmiddellijk optreden vereist, kan de betrokken lidstaat bij wijze van uitzondering onmiddellijk overgaan tot herinvoering van het grenstoezicht aan de binnengrenzen voor ten hoogste vijf dagen. Voor verlenging van deze periode is besluitvorming op EU-niveau benodigd.

- *Impact assessment Commissie*

De commissie heeft geen impact analyse uitgevoerd.

4. Bevoegdheidsvaststelling en subsidiariteits- en proportionaliteitsoordeel

a) Bevoegdheid

De Europese Commissie kiest artikel 77 lid 1 en 2 VWEU als rechtsbasis. Dit is volgens het kabinet voor dit specifieke voorstel de juiste rechtsbasis.

b) Subsidiariteits- en proportionaliteitsoordeel

Subsidiariteit: positief

De subsidiariteit wordt positief beoordeeld. Dit voorstel komt mede voort uit het verzoek van de EU-lidstaten aan de Commissie om, naar aanleiding van recente gebeurtenissen binnen de Schengen-zone, met voorstellen tot versterking van het Schengen-bestuur te komen. Het kabinet deelt het standpunt van de Commissie dat niet getornd mag worden aan het principe van vrij verkeer binnen de Unie en is van mening dat het herinvoeren van controles aan de binnengrenzen slechts als laatste redmiddel kan dienen. Indien het herinvoeren van grenscontroles aan de binnengrenzen wel nodig is, heeft dit grote gevolgen voor andere lidstaten en de Schengenzone in

het geheel. Het kabinet erkent dat daarom duidelijke afspraken op Europees niveau op dit terrein nodig zijn.

Proportionaliteit: negatief

Het kabinet is kritisch naar het de leidende de rol van de Commissie bij de besluitvorming over de tijdelijke herinvoering van grenscontroles betreft en derhalve beoordeelt het kabinet de proportionaliteit negatief. Tot nu toe zijn het de lidstaten zelf die over de herinvoering besluiten. In dit voorstel van de Commissie wordt deze mogelijkheid beperkt tot maximaal vijf dagen en enkel in onvoorziene situaties. Bij situaties die te voorzien zijn, of noodsituaties na vijf dagen moet een lidstaat in feite toestemming vragen aan de Commissie. Het voorstel gaat daarmee verder dan nodig om het doel (het stellen van regels) te bereiken. Het kabinet staat wel open voor onderzoek naar de rol van de Commissie wanneer er sprake is van aanhoudende ernstige gebreken van een lidstaat bij de bewaking van de buitengrenzen.

Van belang is hierbij dat de criteria om over te gaan tot een dergelijk besluit een bedreiging van de openbare orde en/of binnenlandse veiligheid zijn. Een oordeel hierover behoort tot de exclusieve bevoegdheden van de lidstaten, zoals ook in artikel 4 lid 2 van het EU verdrag is opgenomen.

c) Nederlands oordeel over de voorstellen op het gebied van gedelegeerde en/of uitvoeringshandelingen

De herinvoering van het toezicht aan de binnengrenzen wordt gebaseerd op een besluit dat door de Commissie als uitvoeringshandeling wordt voorgesteld en vastgesteld, nadat de lidstaten hun standpunten naar voren hebben gebracht in de onderzoeksprocedure van Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 tot vaststelling van de algemene voorschriften en beginselen die van toepassing zijn op de wijze waarop de lidstaten de uitoefening van de uitvoeringsbevoegdheden door de Commissie controleren. Nederland is kritisch over het voorstel dat een besluit tot herinvoering van de binnengrenscontrole door de Commissie als uitvoeringshandeling wordt gezien. In die gevallen waar het de openbare orde en/of binnenlandse veiligheid betreft, is een besluit een weloverwogen politieke afweging en niet slechts een uitvoeringshandeling. Nederland staat dan ook afwijzend tegen het nemen van een dergelijk besluit via de comitologieprocedure. Daarnaast acht Nederland het niet wenselijk dat de Commissie een leidende rol heeft bij de totstandkoming van een dergelijk besluit.

5. Financiële implicaties, gevolgen voor regeldruk en administratieve lasten

a) Consequenties EU-begroting:

Het door de Commissie beoogde getrapte proces vereist dat –alvorens besloten kan worden om binnengrenscontroles in te voeren- eerst onderzocht moet worden of de onderliggende situatie aangepakt kan worden door technische en financiële steun op (nationaal en) EU niveau. Voor deze steun zouden lidstaten ook zonder het voorliggende voorstel in aanmerking komen. Het voorstel leidt daarom niet tot aanvullend beroep op de EU begroting/ hiervoor ingerichte fondsen.

b) Financiële consequenties (incl. personele) voor rijksoverheid en/ of decentrale overheden.

In het uiterste geval kan het nodig zijn om in Nederland binnengrenscontroles sterk te intensiveren of tijdelijk herin te voeren. Dat kan in beperkte mate door herprioritering kostenneutraal gerealiseerd worden. Indien de controles in omvang, duur en intensiteit moeten toenemen zullen kostenimplicaties onvermijdelijk zijn. Eventuele nationale financiële gevolgen dienen door de beleidsverantwoordelijke departementen te worden gedragen conform de begrotingsregels.

Financiële consequenties (incl. personele) voor bedrijfsleven en burger.

Tijdelijke herinvoering van controles aan binnengrenzen kan leiden tot wachttijden aan de grens.

c) *Gevolgen voor regeldruk/administratieve lasten voor rijksoverheid, decentrale overheden, bedrijfsleven en burger*

Geen

6. Implicaties juridisch

a) *Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving en/of sanctionering beleid (inclusief toepassing van de lex silencio positivo)*

Geen.

b) *Voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen), dan wel voorgestelde datum inwerkingtreding (bij verordeningen en beschikkingen) met commentaar t.a.v. haalbaarheid*

De Verordening treedt in werking op de twintigste dag volgende op die van haar bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Unie*. Deze Verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in de lidstaten overeenkomstig het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

c) *Wenselijkheid evaluatie-/horizonbepaling*

In de voorstellen is geen evaluatie- of horizonbepaling opgenomen. Wel is in het voorstel voorzien in een comitéprocedure. Uiterlijk 1 maart 2016 dient de Commissie bij het Europees Parlement en de Raad een verslag in over de tenuitvoerlegging van deze verordening, dat zo nodig vergezeld gaat van passende wetgevingsvoorstellen.

7. Implicaties voor uitvoering en handhaving

a) *Uitvoerbaarheid*

Geen complicaties voorzien

b) *Handhaafbaarheid*

n.v.t.

8. Implicaties voor ontwikkelingslanden

n.v.t.

9. Nederlandse positie

In algemene zin steunt het kabinet de inzet van de Commissie dat het principe van vrij personenverkeer in de Schengenruimte een van de grootste successen van Europese samenwerking is en dat hier niet aan getornd moet worden. Ook de inzet om samenwerking binnen

de Schengenzone verder te verbeteren en versterken wordt gesteund. Het kabinet vindt het belangrijk dat het wederzijds vertrouwen tussen de Schengenlanden wordt vergroot.

Het kabinet vindt het derhalve belangrijk dat duidelijke regels worden gesteld voor de tijdelijke herinvoering van controles aan de binnengrenzen. Dit verduidelijkt de toepassing van het Schengenacquis en bevordert het wederzijds vertrouwen tussen de Schengenlanden.

Het kabinet steunt in grote lijnen ook de door de Commissie voorgestelde aanpak indien landen langdurig niet aan hun verplichtingen op het gebied van grensbewaking voldoen. De Commissie stelt hier een getrappt proces voor. Dit houdt in dat eerst moet worden onderzocht of er maatregelen kunnen worden getroffen om de onderliggende situatie aan te pakken, bijvoorbeeld door bijstand via EU-organen als Frontex of Europol en maatregelen voor technische en financiële ondersteuning op nationaal en/of EU-niveau (waarbij lidstaten in de eerste plaats zelf verantwoordelijk zijn om hun zaken op orde te krijgen). Frontex kan besluiten gezamenlijke operaties op te zetten of snelle grensinterventieteams in te stellen. Pas als allerlaatste redmiddel kan besloten worden om binnengrenscontroles in te voeren.

Het kabinet is kritisch als het gaat om de manier waarop besloten kan worden om binnengrenscontroles in te stellen in het geval van situaties met omstandigheden die zijn te voorzien (bv. grote evenementen, zoals WK-voetbal) alsmede omstandigheden die onmiddellijk optreden vereisen (bv. terroristische aanslag), waarbij een dergelijke maatregel nodig is om de openbare orde en binnenlandse veiligheid op nationaal en EU-niveau voor een ernstige en acute dreiging te behoeden. Op dit moment is het zo dat lidstaten zelf de inschatting maken of in dergelijke gevallen maatregelen noodzakelijk zijn waarbij controles worden uitgevoerd aan de binnengrenzen. Lidstaten moeten de Commissie en andere lidstaten hierover wel goed informeren. Het kabinet vindt dat het systeem op dit punt goed functioneert en derhalve onveranderd moet blijven, aangezien beslissingen over mogelijke dreiging van de openbare orde en/of binnenlandse veiligheid tot de exclusieve bevoegdheden van de lidstaten behoren.

Het kabinet constateert dat in het voorstel enige ruimte blijft bestaan voor de lidstaten om unilateraal actie te ondernemen bij omstandigheden waarbij onmiddellijk optreden vereist is. Echter, dit kan slechts voor een periode van maximaal vijf dagen. Hierna moet de Commissie beslissen of de maatregelen voortgezet kunnen worden. Het kabinet is van mening dat het niet aan de Commissie is om hierover een besluit te nemen. Dit is de uitsluitende verantwoordelijkheid van de lidstaat (artikel 4 lid 2 EU verdrag).

Het kabinet staat wel open voor onderzoek naar de rol van de Commissie wanneer er sprake is van aanhoudende ernstige gebreken van een lidstaat bij de bewaking van de buitengrenzen. Het kabinet wil in dit verband de bevoegdheid van de Commissie en de comitologieprocedure met betrekking tot de besluitvorming over het herinvoeren van de binnengrenscontroles nader bezien.

Fiche 3: verordening instelling Schengen-evaluatiemechanisme

1. Algemene gegevens

Titel voorstel

Gewijzigd voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende de instelling van een evaluatie- en toezichtmechanisme voor de controle van de toepassing van het Schengenacquis.

Datum Commissiedocument

16 september 2011

Nr. Commissiedocument

COM (2011) 559

Prelex http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=nl&DosId=199957

Nr. impact-assessment Commissie en Opinie Impact-assessment Board

Niet opgesteld .

Behandelingstraject Raad:

Werkgroep Schengenacquis en/of Werkgroep Schengenevaluatie (SCH-EVAL), SCIFA, JBZ-Raad (onder Pools voorzitterschap, tweede helft 2011)

Eerstverantwoordelijk ministerie

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Rechtsbasis, stemwijze Raad, rol Europees Parlement en comitologie

a) *Rechtsbasis* artikel 77 lid 2 onder e VWEU

b) *Besluitvormingsprocedure Raad en de rol Europees Parlement:*

gewone wetgevingsprocedure (gekwalificeerde meerderheidsbeslissing in de Raad, medebeslissing van het Europees Parlement)

c) *Gedelegeerde en/of uitvoeringshandelingen*

In het voorstel wordt aangegeven dat de Commissie wordt bijgestaan door een comité bestaande uit vertegenwoordigers van de lidstaten. Het betreft een comité in de zin van Verordening (EU) nr. 182/2011. Dit comité brengt adviezen uit aan de Commissie conform de "onderzoeksprocedure" (artikel 5 van de Verordening (EU) nr. 182//2011).

Het comité adviseert de Commissie over het meerjarig evaluatieprogramma (voor een periode van vijf jaar) en over het jaarprogramma (met uitzondering van de onverwachte inspecties). Tevens worden de evaluaties aan het comité voorgelegd. De lidstaten worden op deze wijze nauw

betrokken bij het evaluatieproces. Per 1 maart 2011 is het Comitologiebesluit 1999/468 vervangen door de nieuwe Comitologie Verordening. nr.182/2011. In de nieuwe Verordening is de oude "beheersprocedure" vervangen door de nieuwe "onderzoeksprocedure". Deze procedure waarborgt een grote mate van controle door de Lidstaten op uitvoeringsmaatregelen die de Commissie vaststelt.

2. Samenvatting BNC-fiche

- *Korte inhoud voorstel*

Het voorstel heeft als doel een nieuw en efficiënter juridisch kader te scheppen voor het evalueren van de toepassing door de lidstaten van het Schengenacquis in het Schengengebied. Met de Schengenevaluaties worden de lidstaten gecontroleerd of de lidstaten die willen toetreden voldoen aan het Schengenacquis en daarnaast worden de lidstaten gecontroleerd of zij het Schengenacquis correct toepassen. Ten aanzien van het laatste wordt er in dit voorstel een meerjaren- en jaarprogramma geïntroduceerd. De evaluatie wordt gebaseerd op antwoorden op vragenlijsten, on-site visits of een combinatie van beide. In het voorstel van de Commissie worden de evaluaties zowel aan de buitengrenzen als aan de binnengrenzen van het Schengengebied uitgevoerd. De controle aan de binnengrenzen in dit voorstel is nieuw. Ook wordt het in dit voorstel de term 'toezichtsmechanisme' geïntroduceerd in het geval uit de evaluatie blijkt dat er sprake is van ernstige gebreken in de uitvoering van het toezicht aan de buitengrenzen of terugkeerprocedures voor een periode van drie maanden of langer. De Commissie kan dan na advies van de lidstaten een besluit nemen tot tijdelijke herinvoering van de grenscontroles aan de binnengrenzen.

- *Bevoegdheidsvaststelling en subsidiariteits- en proportionaliteitsoordeel*

Het kabinet meent dat artikel 70 VWEU een betere rechtsgrondslag is voor het Schengenevaluatiemechanisme dan artikel 77 lid 2 sub e VWEU, wat de Commissie voorstelt. Immers, artikel 70 VWEU voorziet in een mechanisme voor objectieve en onpartijdige evaluatie van de uitvoering van het beleid dat betrekking heeft op de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht.

De subsidiariteit wordt positief beoordeeld. Nederland onderschrijft dat het evaluatiemechanisme voor de controle aan de Schengen binnen- en buitengrenzen van de Europese Unie alleen op EU-niveau kan worden uitgewerkt.

De proportionaliteit wordt door Nederland negatief beoordeeld. In dit geval omdat het voorstel in de ogen van Nederland op een bepaald punt niet ver genoeg gaat. De Commissie gaat in het voorstel slechts in beperkte mate in op het belang van rechtsstatelijkheid bij de evaluatie van Schengenlanden. Het kabinet is van mening dat de rechtsstatelijke aspecten bij de evaluatie van Schengenlanden meer zwaarte zouden moeten krijgen. Bovendien vindt het kabinet het niet proportioneel dat de Commissie (onaangekondigde) controles uitvoert aan de binnengrenzen van de Schengenlanden- dat onder het toezicht van de lidstaten valt. Uit het voorstel blijkt niet duidelijk hoe groot de grenszone zal zijn waarin de controles kunnen worden uitgevoerd. Het binnenlands toezicht strekt zich uit over een substantieel groter gebied.

- *Risico's / implicaties/ kansen*

Het voorstel heeft als doel een nieuw en efficiënter juridisch kader te scheppen voor het evalueren van de toepassing door de lidstaten van het Schengenacquis in het Schengengebied. Een nadere invulling van de regels voor de Schengenevaluatie komt ten goede aan een uniforme en efficiënte toepassing van het Schengenacquis, wat weer leidt tot een versterking van het toezicht aan de buitengrenzen van de lidstaten.

Daarnaast voorziet het voorstel in een toezichtsmechanisme in geval van aanhoudende serieuze tekortkomingen bij het bewaken van de buitengrenzen door een lidstaat. In het uiterste geval kan dit leiden tot het tijdelijk herinvoeren van de grenscontroles aan de binnengrenzen. Deze mogelijkheid draagt bij aan de versterking van het Schengenbestuur.

Nederlandse positie en eventuele acties

Nederland vindt het belangrijk dat het wederzijds vertrouwen tussen de Schengenlanden verder wordt vergroot door de Schengenevaluaties te verbeteren en te verdiepen onder meer door middel van het betrekken van rechtsstatelijke aspecten bij het uitvoeren van deze evaluaties. De Europese Raad heeft in zijn gemeenschappelijke verklaring van 24 juni jl. aandacht gevraagd voor het belang van fundamentele principes en normen bij het uitvoeren van de evaluaties. Nederland is van mening dat de Commissie dit belang gerelateerd aan rechtsstatelijke aspecten op dit moment onvoldoende in haar voorstel heeft betrokken. Nederland zal zich ervoor inzetten dat dit alsnog gebeurt.

Voorts vraagt het kabinet vraagt zich af of de Commissie de juiste rechtsbasis heeft gekozen voor dit voorstel. Het kabinet meent dat artikel 70 VWEU een betere rechtsgrondslag is voor het Schengenevaluatiemechanisme. Immers, artikel 70 VWEU voorziet in een mechanisme voor objectieve en onpartijdige evaluatie van de uitvoering van het beleid dat betrekking heeft op de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht. Daarnaast is het Schengenevaluatiemechanisme altijd beperkt geweest tot de buitengrenzen van het Schengengebied. Nederland vindt dat de bevoegdheid van de Commissie ten aanzien van (onaangekondigde) controles aan de binnengrenzen – dat onder het eigen binnenlands toezicht van de lidstaten valt – verder gaat dan nodig is.

3. Samenvatting voorstel

Inhoud voorstel

Het voorstel heeft als doel een nieuw en efficiënter juridisch kader te scheppen voor het evalueren van de toepassing door de lidstaten van het Schengenacquis in het Schengengebied. Het Schengengebied is een ruimte zonder binnengrenzen en is in grote mate gebaseerd op het vertrouwen dat de lidstaten in elkaar stellen. Met name de controles aan de buitengrenzen van de Europese Unie verrichten de lidstaten niet alleen ter bescherming van hun eigen belangen, maar ook namens alle andere lidstaten die niet aan de buitengrenzen van het Schengengebied grenzen. Om het wederzijds vertrouwen te behouden hebben de Schengenlidstaten in 1998 een permanente commissie opgericht met twee taken:

1. Controleren of de lidstaten die willen toetreden voldoen aan het Schengenacquis;
2. Controleren of het Schengenacquis door de lidstaten correct wordt toegepast.

Er wordt dus tot op heden gewerkt op basis van een 'peer-to-peer' review. De Commissie wil dit graag veranderen en wil het toezicht op EU-niveau versterken. In dit voorstel worden door de Commissie meerjaren- en jaarprogramma's ten aanzien van de tweede taak met betrekking tot de Europese buiten- en binnengrenzen in de lidstaten geïntroduceerd. Alle Schengen-lidstaten worden in dit voorstel onderworpen aan regelmatige evaluatie om te waarborgen dat het acquis correct wordt toegepast. Deze evaluatie wordt gebaseerd op antwoorden op vragenlijsten, on-site visits of een combinatie van beide. De Commissie zal besluiten of er een noodzaak bestaat voor on-site visits, na advies te hebben ingewonnen bij de lidstaten. Hierbij worden betrokken wijzigingen in wetgeving, procedures of organisatie van de betrokken lidstaat alsmede risicoanalyses van Frontex op het gebied van de buitengrenzen en visa.

In het voorstel van de Commissie worden de evaluaties zowel aan de buitengrenzen als aan de binnengrenzen van het Schengengebied uitgevoerd. De controle aan de binnengrenzen in dit voorstel is nieuw. De Commissie stelt voor om in de toekomst uitsluitend door ambtenaren van de Commissie onaangekondigde bezoeken te laten uitvoeren om te checken of er daadwerkelijk geen controles meer zijn aan de binnengrenzen van de Europese Unie. Ook wordt in dit voorstel de term 'toezichtsmechanisme' geïntroduceerd in het geval uit de evaluatie blijkt dat er sprake is van ernstige gebreken in de uitvoering van het grenstoezicht aan de buitengrenzen of terugkeer voor een periode van 3 maanden of langer. De Commissie kan dan na advies van de lidstaten een besluit nemen tot tijdelijke herinvoering van de grenscontroles aan de binnengrenzen

Met het gewijzigde voorstel wil de Commissie tegemoet komen aan het verzoek van de Europese Raad van 23 en 24 juni 2011 om het Schengenevaluatiesysteem verder te versterken en een vrijwaringsclausule op te nemen voor werkelijk kritieke situaties waarin een lidstaat zijn verplichtingen uit hoofde van de Schengenregels niet meer kan nakomen, een regeling treffen voor de herinvoering van grenstoezicht aan de binnengrenzen in het geval een lidstaat de verplichting om toezicht te houden aan zijn deel van de buitengrens aanhoudend verwaarloost en de omstandigheden zodanig zijn dat dit op nationaal of EU-niveau een ernstige bedreiging vormt voor de openbare orde of de binnenlandse veiligheid. Het voorstel is hiermee gekoppeld aan het voorstel van de Commissie tot de wijziging van Verordening (EG) Nr. 562/2006 teneinde te voorzien in gemeenschappelijke regels inzake de tijdelijke herinvoering van het grenstoezicht aan de binnengrenzen in uitzonderlijke omstandigheden. Ook presenteerde de Commissie bij deze voorstellen een mededeling inzake de versterking van het Schengenbestuur. Deze mededeling schets wat de achtergrond is van de twee wetgevende voorstellen.

Impact assessment Commissie

De Commissie heeft geen impact assessment uitgevoerd.

4. Bevoegdheidsvaststelling en subsidiariteits- en proportionaliteitsoordeel

a) Bevoegdheid:

De Commissie kiest artikel 77 lid 2 sub e VWEU als rechtsbasis. Indien artikel 77 lid 2, onder e VWEU als rechtsgrondslag wordt benoemd, acht het kabinet het wenselijk dat artikel 77, lid 2, onder b VWEU eveneens als rechtsgrondslag wordt benoemd.

Het kabinet meent dat artikel 70 VWEU een betere rechtsgrondslag is voor het Schengenevaluatiemechanisme. Immers, artikel 70 VWEU voorziet in een mechanisme voor objectieve en onpartijdige evaluatie van de uitvoering van het beleid dat betrekking heeft op de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht. In het bijzonder strekt het ter bevordering van de volledige toepassing van het beginsel van wederzijdse erkenning. Nu het voorstel van de Commissie specifiek voorziet in een evaluatiemechanisme dat ervoor moet zorgen dat de lidstaten blijven vertrouwen op elkaars vermogen om de begeleidende maatregelen die een gebied zonder binnengrenzen mogelijk maken, effectief en efficiënt toe te passen, lijkt het voor de hand liggend dat artikel 70 VWEU als rechtsbasis kan dienen.

Uit haar huidige voorstel, gebaseerd op artikel 77 lid 2 sub e, blijkt echter dat de Commissie primair verantwoordelijk is voor de tenuitvoerlegging van het mechanisme, hetgeen derhalve niet in overeenstemming is met de gedachte van artikel 70 VWEU.

Daarnaast kunnen op grond van artikel 70 VWEU ook de lidstaten die het Schengenacquis nog niet volledig hebben geïncorporeerd (zoals het Verenigd Koninkrijk en Ierland) in de evaluatie worden meegenomen, terwijl uit het Commissievoorstel blijkt dat het mechanisme alleen van toepassing is op lidstaten die het acquis wel volledig hebben overgenomen.

De keuze voor deze rechtsbasis heeft mogelijk gevolgen voor de te volgen wetgevingsprocedure. Op verzoek van een aantal lidstaten – waaronder Nederland – heeft de juridische dienst van de Raad een advies uitgebracht over de rechtsgrondslag van het nieuwe voorstel. In dit advies komt de juridische dienst de conclusie dat artikel 70 VWEU de juiste grondslag is.

b) Subsidiariteits- en proportionaliteitsoordeel:

Subsidiariteit: positief

Proportionaliteit: negatief

Nederland onderschrijft dat het evaluatiemechanisme voor de controle aan de Schengen binnen- en buitengrenzen van de Europese Unie alleen op EU-niveau kan worden uitgewerkt. De subsidiariteit wordt dan ook als positief beoordeeld.

De proportionaliteit wordt door Nederland negatief beoordeeld. Het kabinet is van mening dat de evaluatie van Schengenlanden ook betrekking zou moeten hebben op de rechtsstatelijke aspecten in dat land. Het huidige voorstel ontbeert dit element en schiet daarmee tekort.

Met dit voorstel zoekt de Commissie een uitbreiding naar de controle aan de binnengrenzen van de Schengenlidstaten terwijl het Schengenevaluatiemechanisme tot nu toe beperkt is geweest tot de buitengrenzen van het Schengengebied. De proportionaliteit wordt als negatief beoordeeld voor zover de Commissie zou nagaan hoe lidstaten hun eigen binnenlands toezicht hebben geregeld. Uit het voorstel blijkt niet duidelijk hoe groot de grenszone zal zijn waarin de controles kunnen worden uitgevoerd. Het binnenlands toezicht strekt zich uit over een substantieel groter gebied. Nederland twijfelt aan de proportionaliteit en de uitvoerbaarheid van het voornemen van de Commissie om met onaangekondigde controles aan de binnengrens te evalueren. Het kabinet ziet bovendien niet in waarom deze onaangekondigde controles aan de binnengrens enkel door Commissie-ambtenaren dienen te worden uitgevoerd. Slechts in die gevallen wanneer lidstaten tijdelijk een grenscontrole

hebben ingevoerd en er vraagtekens zijn of de uitvoering hiervan past binnen de wettelijke kaders zou er een meerwaarde kunnen zijn van onaangekondigde controles.

Overigens bevat het voorstel voor wat betreft de evaluatie van de controles aan de buitengrenzen een aantal positieve punten. Het feit dat de binnengrenscontroles opgeheven zijn maakt het van groot belang dat controles aan de buitengrenzen conform de Schengengrenscore uniform en correct worden uitgevoerd. De Commissie heeft als hoedster van de uitvoering van de Verdragen de verplichting om na te gaan of de uitoefening van die bevoegdheid in overeenstemming is met het Unierecht. Nederland is voorstander van de evaluatie van de controle aan de buitengrenzen van het Schengengebied en juicht dienaangaande een nieuw en efficiënter juridisch kader toe.

Nederlands oordeel over de voorstellen op het gebied van gedelegeerde en/of uitvoeringshandelingen:

Het kabinet vraagt zich af of de Commissie de juiste rechtsbasis heeft gekozen voor dit voorstel, zie overwegingen hierboven bij bevoegdheid. Daarnaast is het Schengenevaluatiemechanisme altijd beperkt geweest tot de buitengrenzen van het Schengengebied. Nederland vindt dat de bevoegdheid van de Commissie ten aanzien van (onaangekondigde) controles aan de binnengrenzen – dat onder het eigen binnenlands toezicht van de lidstaten valt – verder gaat dan nodig is. Verder vindt het kabinet het belangrijk dat het wederzijds vertrouwen tussen de Schengenlanden verder wordt vergroot door de Schengenevaluaties te verbeteren en te verdiepen onder meer door middel van het betrekken van rechtsstatelijke aspecten bij het uitvoeren van deze evaluaties.

5. Financiële implicaties, gevolgen voor de regeldruk en administratieve lasten

a) Consequenties EU-begroting

De Commissie heeft een gemeenschappelijk financieel memorandum, voor wat de menskracht en de nodige financiële middelen betreft, opgesteld en dit gehecht aan de verordening tot instelling van een evaluatiemechanisme. De aan de voorstellen verbonden kosten worden gefinancierd binnen hoofdstuk 18 02 van de Europese begroting. De jaarlijkse aanspraak op de Europese begroting neemt toe van 0,12 miljoen in 2011 tot 1,68 miljoen in 2013 en 2014. De voorstellen zijn verenigbaar met de huidige financiële programmering.

Financiële consequenties (incl. personele) voor rijksoverheid en/ of decentrale overheden

Geen, de bekostiging van de evaluatiemissies gebeurt uit Europese middelen, ook de kosten die worden gemaakt door de lidstaten voor het leveren van experts zullen hieruit worden vergoed.

b) Financiële consequenties (incl. personele) voor bedrijfsleven en burger

Een uniforme en efficiënte toepassing van het Schengenacquis komt ten goede aan de interne markt van de Europese Unie en dus het bedrijfsleven. Daarnaast biedt een uniforme en efficiënte toepassing van het Schengenacquis ook meer rechtszekerheid aan de Europese burger.

c) *Administratieve lasten voor rijksoverheid, decentrale overheden*

Geen

d) *Administratieve lasten voor bedrijfsleven en burger*

Geen

6. Implicaties juridisch

a) *Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving en/of sanctionering beleid*

Geen

b) *Voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen), dan wel voorgestelde datum inwerkingtreding (bij verordeningen en beschikkingen) met commentaar t.a.v. haalbaarheid*

De Verordening treedt in werking op de twintigste dag volgende op die van haar bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Unie*. Deze Verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in de lidstaten overeenkomstig het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

c) *Wenselijkheid evaluatie-/horizonbepaling*

In het voorstel is geen evaluatiebepaling opgenomen. Wel is in het voorstel voorzien in een risicoanalyse door Frontex. Daarbij zal rekening worden gehouden met de migratiedruk en komt er een mogelijkheid om aanbevelingen te doen om prioriteiten te stellen voor evaluatie in het volgende jaar.

In het voorstel is in artikel 15 lid 2 een horizonbepaling opgenomen. Als uit de evaluatie blijkt dat er sprake is van ernstige gebreken in de uitvoering van het grenstoezicht aan de buitengrenzen of terugkeer voor een periode van 3 maanden of langer dan zijn de artikelen 23 en 26 van de Schengengrenscore van toepassing. Het betreft bepalingen die zien op de tijdelijke herinvoering van de binnengrenscontroles.

7. Implicaties voor uitvoering en handhaving

a) *Uitvoerbaarheid*

Er worden geen complicaties voorzien.

b) *Handhaafbaarheid*

n.v.t.

8. Implicaties voor ontwikkelingslanden

Geen

9. Nederlandse positie (belangen en eerste algemene standpunt)

Het kabinet vindt het belangrijk dat het wederzijds vertrouwen tussen de Schengenlanden verder wordt vergroot door de Schengenevaluaties te verbeteren en te verdiepen. Het kabinet staat positief tegenover het voorstel van de Commissie om het evaluatiemechanisme aan de

buitengrenzen te verbeteren, gezien het groeiend aantal lidstaten, met name aan de buitengrenzen van het Schengengebied. Het kabinet is met name positief over de inhoudelijke verbeteringen voor het evaluatiemechanisme, zoals het opstellen van meerjarenprogramma's, verplichte scholing van experts en het structureel gebruik van de risicoanalyses van FRONTEX (t.a.v. EU-lidstaten) en onaangekondigde controles.

Het kabinet vindt het voorstel in bepaalde opzichten onvoldoende, omdat het van mening is dat de Schengenevaluaties moeten worden verbeterd en verder worden verdiept door middel van het betrekken van rechtsstatelijke aspecten, zoals de onafhankelijkheid en efficiëntie van de rechtspraak, de bestrijding van corruptie en de bestrijding van georganiseerde grensoverschrijdende (migratie)criminaliteit, bij het uitvoeren van deze evaluaties. De evaluaties zouden moeten gelden voor alle Schengenlidstaten en alle landen die willen toetreden tot de Schengenzone. Hiermee wordt, in het belang van alle lidstaten en de burger, beter gewaarborgd dat binnen Schengen effectief wordt opgetreden tegen grensoverschrijdende vormen van criminaliteit, waaronder mensenhandel en migratiecriminaliteit.

De Europese Raad heeft in zijn gemeenschappelijke verklaring van 24 juni jl. aandacht gevraagd voor het belang van fundamentele principes en normen bij het uitvoeren van de evaluaties.

Nederland is van mening dat de Commissie dit belang gerelateerd aan rechtsstatelijke aspecten op dit moment onvoldoende in haar voorstel heeft betrokken. Nederland zal zich ervoor inzetten dat dit alsnog gebeurt.

Het kabinet wenst verder een verduidelijking van de rolverdeling van de verschillende instellingen en overige organen (Raad, Commissie en Frontex) in de Schengenevaluaties. Het voorstel gaat uit van een grote rol en verantwoordelijkheid voor de Commissie. Artikel 3 geeft expliciet aan dat de Commissie verantwoordelijk is voor de tenuitvoerlegging van het voorgestelde evaluatiemechanisme in nauwe samenwerking met de lidstaten en Europese organisaties. Het kabinet acht het van belang dat de rol van de lidstaten aanzienlijk wordt verduidelijkt. Aangezien de lidstaten verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van het grenstoezicht, acht het kabinet het van belang dat de lidstaten mede verantwoordelijk zijn voor de tenuitvoerlegging van het Schengen-evaluatiemechanisme. Het kabinet vindt dat de leidende rol bij de Raad zou kunnen blijven liggen en niet zoals wordt voorgesteld bij de Commissie. Nederland houdt derhalve reserves bij de door de Commissie gekozen rechtsbasis van het voorstel inzake de Schengenevaluaties.

Het Schengenevaluatiemechanisme is altijd beperkt geweest tot de buitengrenzen van het Schengengebied. Dat de Commissie met dit voorstel een uitbreiding zoekt naar (onaangekondigde) controles aan de binnengrenzen – die onder het eigen binnenlands toezicht van de lidstaten vallen – gaat wat Nederland betreft te ver.

Verder zou het kabinet graag verduidelijkt willen zien:

- De rol van de lidstaten;
- De criteria voor de toepassing van het toezichtsmechanisme;
- De besluitvormingscriteria voor de Commissie inzake de on-site visits;
- De toekomstige rol van het Raadssecretariaat;
- De rol van Frontex inzake onaangekondigde controles t.b.v. de risico-analyses;

- De rol van de Werkgroep Schengenevaluaties, met name in relatie tot de in de voorstellen voorgenomen op te richten Coördinatiegroep (bestaande uit vertegenwoordigers van de lidstaten en van de Commissie en verantwoordelijk voor de tenuitvoerlegging van het Schengen-evaluatiemechanisme);
- De juridische implicaties van de Verordening en besluit en de bevoegdheden van de Commissie ten aanzien van de Noorwegen, IJsland, Liechtenstein (EER-landen) en Zwitserland.

Fiche 4: verordening Interne Markt Informatiesysteem (IMI)

1. Algemene gegevens

Titel voorstel

Voorstel voor een Verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende de administratieve samenwerking via het Informatiesysteem interne markt ("de IMI-verordening")

Datum Commissiedocument

29 augustus 2011

Nr. Commissiedocument

COM(2011) 522 def

Prelex

http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=en&DosID=200762

Nr. Impact Assessment Commissie en Opinie Impact Assessment Board

Niet opgesteld.

Behandelingstraject Raad

De Verordening zal worden geagendeerd voor de Raad voor Concurrentievermogen. De datum van behandeling in de Raad is nog onbekend. Pools voorzitterschap hoopt nog voor 1 januari 2012 een politiek akkoord te bereiken.

Eerstverantwoordelijk ministerie

Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie

Rechtsbasis, besluitvormingsprocedure Raad, rol Europees Parlement, gedelegeerde en/of uitvoeringshandelingen

a) Rechtsbasis

Artikel 114 VWEU

b) Besluitvormingsprocedure Raad en rol Europees Parlement

Gewone wetgevingsprocedure: de Raad stemt met gekwalificeerde meerderheid, het Europees Parlement heeft medebeslissingsrecht.

c) Gedelegeerde en/of uitvoeringshandelingen

Artikel 4 geeft de Commissie de bevoegdheid het toepassingsgebruik van het IMI uit te breiden naar een bepaald aantal beleidsterreinen door middel van gedelegeerde handelingen.

2. Samenvatting BNC-fiche

Korte inhoud voorstel

Het Interne Markt Informatiesysteem (IMI¹) is een digitaal netwerk dat helpt de administratieve samenwerking tussen overheden op het gebied van de interne markt te verbeteren. Er wordt al twee jaar lang in de praktijk gebruik van gemaakt, deze verordening geeft het IMI nu ook een juridische basis. In de Verordening wordt veel ruimte besteed aan de bescherming van persoonsgegevens en privacyaspecten. Verder worden de verschillende taken en verantwoordelijkheden van de betrokken partijen verduidelijkt. Ook gaat de verordening in op de wijze van uitbreiding van het IMI naar meerdere beleidsterreinen op de interne markt.

Bevoegdheidsvaststelling en subsidiariteits- en proportionaliteitsoordeel

Bevoegdheid:

Artikel 114 VWEU, gedeelde bevoegdheid. Nederland ondersteunt de bevoegdheid van de Unie op dit terrein. Wel zou de Europese Commissie nader moeten toelichten waarom artikel 197 VWEU (administratieve samenwerking) voor dit voorstel geen beter geschikte rechtsgrondslag is, juist in het licht van de ambitie om het gebruik van IMI naar andere beleidsterreinen uit te breiden.

Subsidiariteit: positief

Proportionaliteit: positief

Implicaties/risico's/kansen

De Verordening vergroot de rechtszekerheid voor bevoegde instanties omtrent het gebruik van het IMI voor de lange termijn. Bovendien biedt het een adequate oplossing in de langlopende discussie tussen de Europese Toezichthouder voor Gegevensbescherming en de Europese Commissie over de privacybescherming via het IMI. Daarnaast wordt hiermee de weg vrijgemaakt voor een uitbreiding van het IMI, zodat er op meer terreinen efficiënt kan worden samengewerkt tussen overheden in verschillende Europese landen.

Nederlandse positie

Nederland verwelkomt de verordening. In het verleden heeft Nederland hier veelvuldig op aangedrongen. De interne markt is meer dan abstracte regelgeving, juist in de praktijk wordt de interne markt vormgegeven. IMI vergroot de samenwerking tussen bevoegde autoriteiten, en daarmee de kennis en het begrip van elkaars procedures en werkwijzen. Bovendien draagt IMI bij aan de vermindering van administratieve lasten voor burgers en bedrijven, doordat overheden onderling contact kunnen hebben, en de burger, beroepsbeoefenaar of ondernemer dus minder snel naar een ander loket zullen doorverwijzen.

3. Samenvatting voorstel

Het Interne Markt Informatiesysteem (IMI) is een digitaal vraag- en antwoordsysteem, waarbij overheden contact kunnen zoeken met overheden in andere lidstaten, bijvoorbeeld bij vergunningverlening en de registratie van een buitenlandse dienstverlener of de erkenning van

¹ <https://webgate.ec.europa.eu/imi-net/>.

beroepskwalificaties. Ook kunnen ze vragen stellen over de betrouwbaarheid van ondernemers, werknemers of beroepsbeoefenaars. Het systeem heeft enkele honderden vooraf ingestelde vragen, met bijbehorende meerkeuze standaardantwoorden. Deze zijn vertaald in alle officiële talen van de Unie, zodat iedere autoriteit in zijn eigen taal kan communiceren. Daarnaast biedt het systeem de mogelijkheid om in lege tekstvelden aanvullende informatie of vragen in te voeren, welke niet wordt vertaald. Verder kent het systeem een zoekprogramma, waarmee overheden in andere lidstaten gevonden kunnen worden, vergelijkbaar met een digitaal telefoonboek. Het systeem wordt sinds februari 2008 vrijwillig gebruikt voor de Richtlijn Erkenning Beroepskwalificaties (richtlijn 2005/36/EG) en is sinds 28 december 2009 verplicht voor overheden in het kader van de Dienstenrichtlijn (richtlijn 2006/123/EG). Vanaf april 2011 is er een proef gestart om IMI te gebruiken voor de Detacheringsrichtlijn (richtlijn 96/71/EG). Tot nu toe loopt deze *pilot* voorspoedig. In de toekomst zal het IMI ook worden toegepast in het kader van de Richtlijn Grensoverschrijdende Patiëntenzorg (2011/24/EU),

Tot op heden werd het gebruik van het IMI steeds geregeld in de desbetreffende richtlijn, of een daarbij behorende uitvoeringshandeling. Hierdoor bestaan verschillen in rechtsgrondslag en procedures tussen de verschillende beleidsthema's waarvoor het IMI wordt gebruikt. Met de voorliggende verordening krijgt het IMI een eigen rechtsbasis, waardoor de rechtszekerheid wordt vergroot.

In de verordening wordt de wijze van uitbreiding van het IMI naar andere beleidsthema's geregeld, staan de verschillende rollen en verantwoordelijkheden beschreven. Daarnaast gaat de verordening in op bescherming van persoonsgegevens en privacy van de betrokkenen. Bovendien schept de verordening expliciet de mogelijkheid het IMI te gebruiken voor administratieve samenwerking tussen overheden binnen één lidstaat (bijvoorbeeld tussen twee Nederlandse gemeenten) en wordt er ingegaan op welke voorwaarden niet-EU landen deel kunnen nemen aan het IMI.

- *Impact assessment Commissie*

Er heeft geen *impact assessment* plaatsgevonden. Volgens de Commissie is dit niet noodzakelijk omdat het voorliggende voorstel een bundeling is van de reeds bestaande juridische instrumenten waarin het gebruik van het IMI wordt geregeld. Naar de mening van de Commissie behoeven er op dit moment dan ook geen alternatieve beleidsopties overwogen te worden. Nederland betreurt de keuze van de Commissie om de voor- en nadelen van het Interne Markt Informatiesysteem niet vooraf te onderzoeken, te meer nu het IMI een juridische basis krijgt. Zeker met het oog op de gewenste uitbreiding van het systeem, is een objectief onderzoek naar de verwachte vermindering van administratieve lasten wenselijk.

4. Bevoegdheidsvaststelling en subsidiariteits- en proportionaliteitsoordeel

a) Bevoegdheid

De interne markt is een gedeelde bevoegdheid van de Unie en de lidstaten (Art. 4, lid 2, sub a WVEU). De Unie is bevoegd om maatregelen vast te stellen op het gebied van de interne markt en de werking ervan te verzekeren (art. 26 WVEU). Momenteel functioneert IMI bij vragen of problemen met grensoverschrijdende dienstverlening of buitenlandse beroepskwalificaties op de

interne markt. Daarmee is de keuze voor artikel 114 VWEU voor de hand liggend. Het voornemen bestaat om het (bindend) gebruik uit te breiden naar andere beleidsterreinen. In dergelijke gevallen is het noodzakelijk dat de Commissie het voortouw neemt en zich inzet voor een Europees netwerk van overheidsorganisaties. Wel zou de Europese Commissie nader moeten toelichten waarom artikel 197 VWEU (administratieve samenwerking) voor dit voorstel geen geschikte rechtsgrondslag is, juist in het licht van de ambitie om het gebruik van IMI naar andere beleidsterreinen uit te breiden.

b) Subsidiariteits- en proportionaliteitsoordeel: positief

Subsidiariteitsoordeel: positief

De doelstelling van het Interne Markt Informatiesysteem is het bevorderen een betere grensoverschrijdende administratieve samenwerking tussen overheden in verschillende lidstaten, door het verwijderen van praktische obstakels, zoals taalproblemen, en verschillen in werkcultuur. Een dergelijk doel kan niet door de lidstaten zelf worden gerealiseerd. Maatregelen op het niveau van de Europese Unie zijn vereist en zelfs wenselijk. Gezien het karakter van IMI als een Europees communicatie-instrument dat door de Commissie ontwikkeld is en beheerd wordt, zal voor dit systeem een gemeenschappelijk pakket regels moeten worden vastgesteld.

Proportionaliteitsoordeel: positief

Het IMI is een bestaande ICT-omgeving, waar in het verleden al veel in is geïnvesteerd. Deze bestaande architectuur kan intensiever gebruikt worden door andere beleidsterreinen op het IMI aan te sluiten. Het is hierbij echter wel belangrijk dat het oorspronkelijke karakter van IMI, namelijk een communicatiesysteem voor overheidsdiensten, behouden blijft. De Verordening regelt enkel de noodzakelijke aspecten van het IMI en gaat daarmee niet verder dan noodzakelijk. In tegendeel, in andere regelgeving zal het gebruik voor specifieke instrumenten (zoals verordeningen en richtlijnen) moeten worden omschreven en vastgelegd. Hierbij kan de vraag worden gesteld of de gekozen aanpak wel de meest effectieve is. Mogelijk is het efficiënter om meer in deze IMI-verordening vast te leggen, zodat er minder kans is op discrepantie tussen de verschillende instrumenten waarvoor het IMI in de toekomst zal worden gebruikt.

c) Nederlands oordeel over de voorstellen op het gebied van gedelegeerde en/of uitvoeringshandelingen

Voor de uitbreiding van het IMI zal in de desbetreffende richtlijn of verordening een specifieke verwijzing naar deze verordening moeten plaatsvinden. Dat is voor nog niet vastgestelde verordeningen goed realiseerbaar, maar veel lastiger voor reeds vastgestelde verordeningen. Voor een beperkt aantal richtlijnen heeft de Commissie in haar voorstel daarom gekozen om het IMI te kunnen uitbreiden naar de desbetreffende richtlijnen via gedelegeerde handelingen. Het Nederlandse kabinet heeft begrip voor deze pragmatische keuze. Echter, uitbreiding van het IMI dient plaats te vinden, zonder dat de kenmerken van het IMI fundamenteel veranderen. Bovendien moeten de kenmerken van het IMI concrete voordelen bieden voor de desbetreffende beleidsterreinen. Dat lijkt in het huidige voorstel niet evident.

5. Financiële implicaties, gevolgen voor regeldruk en administratieve lasten

a) Consequenties EU-begroting

De Commissie beraamt de kosten voor het IMI voor het jaar 2013 op 1,44 miljoen euro. Dit is ongeveer vergelijkbaar met de kosten die in 2011 en 2012 hieraan worden uitgegeven. Hiervan is ongeveer 1,3 miljoen euro noodzakelijk voor de verdere ICT-ontwikkeling, en zo'n 700.000 euro voor beheer en onderhoud van het systeem. De verwachting is dat de kosten voor de ICT-ontwikkeling de komende jaren zullen afnemen, omdat de ontwikkeling van het IMI bijna volledig is afgerond. De genoemde 1,3 miljoen euro is al een forse afname. Ter illustratie, in de jaren 2006 tot 2009 is jaarlijks gemiddeld 2,1 miljoen euro aan ontwikkeling van de software uitgegeven.

b) Financiële consequenties (incl. personele) voor rijksoverheid en/ of decentrale overheden

Het gebruik van het IMI is op dit moment al verplicht als hulpmiddel bij de administratieve samenwerking tussen overheden voor de Dienstenrichtlijn. Ook in het kader van de richtlijn Beroepskwalificaties en de Detacheringrichtlijn wordt van het IMI gebruik gemaakt. Hierdoor zijn er in Nederland inmiddels 545 bevoegde autoriteiten op het IMI aangesloten. Dit betreffen onder andere alle Nederlandse gemeenten, provincies, waterschappen en enkele toezichthouders. Al deze organisaties hebben voorlichting en training aangeboden gekregen, zodat zij het gebruik van het IMI op een efficiënte manier kunnen invoeren in hun werkzaamheden. Verdere uitbreiding van het IMI zal dus naar verwachting niet leiden tot een forse toename van nieuwe bevoegde autoriteiten (omdat de meeste al een IMI-account bezitten). Ook de Nederlandse organisatie en beheer van het IMI is uitgerust voor deze omvangrijke taak.

Het gebruik van het IMI door bevoegde autoriteiten is kosteloos. Deze verordening brengt daarin geen verandering.

Wel maakt de verordening Nederland expliciet verantwoordelijk voor de kosten die noodzakelijk zijn voor opleiding, voorlichting en activiteiten op het gebied van technische ondersteuning (zoals een helpdesk), alsook de kosten voor het beheer van het systeem op nationaal niveau, tenzij daartoe op Europees niveau anders is besloten (artikel 27, tweede lid Verordening). In de praktijk werden deze kosten al door de Nederlandse overheid gedragen.

c) Financiële consequenties (incl. personele) voor bedrijfsleven en burger

Geen.

d) Gevolgen voor regeldruk/administratieve lasten voor rijksoverheid, decentrale overheden, bedrijfsleven en burger

Het IMI is een belangrijk middel tegen onnodige administratieve lasten voor de ondernemer, burger, de beroepsbeoefenaar en de overheid. IMI geeft autoriteiten de mogelijkheid om de achtergrond van documenten te verifiëren bij andere bevoegde autoriteiten, zodat een ondernemer of burger dit zelf niet hoeft te doen. Administratieve procedures verlopen hierdoor sneller en eenvoudiger. Tevens wordt de noodzaak van kostbare authentieke vertalingen voor officiële documenten van burgers beperkt, omdat autoriteiten in hun eigen taal kunnen communiceren met buitenlandse overheidsinstanties. IMI is wat dat betreft vergelijkbaar met een digitaal fotoboek

waarin op termijn alle betrokken instanties binnen de Europese Unie vindbaar moeten zijn. Door de digitale koppeling tussen autoriteiten is de kans kleiner dat de ondernemer of de burger naar een ander loket dient te worden doorverwijzen, omdat bevoegde autoriteiten nu zelfstandig contact kunnen maken met andere overheidsinstanties.

6. Implicaties juridisch

a) Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving en/of sanctionering beleid (inclusief toepassing van de lex silencio positivo)

Het voorstel heeft in beginsel geen gevolgen voor de thans geldende wet- en regelgeving, in het bijzonder de dienstenwet en de algemene wet erkenning EG-beroepskwalificaties. De voorgestelde verordening heeft hoofdzakelijk betrekking op de Europese en algemene aspecten van het IMI. Het raakt slechts in beperkte mate de wijze waarop Nederland uitvoering geeft aan de verplichtingen tot administratieve samenwerking en dan vooral op praktisch en operationeel vlak. Wel behoeft de rol en inkadering van de IMI-coördinator verdere bestudering, mede in relatie tot het contactpunt als bedoeld in artikel 55 Dienstenwet en de coördinatoren opgesomd in artikel 21 dienstenregeling centraal loket en interne markt informatiesysteem. Tot slot kan worden opgemerkt dat voor zover het gebruik van het IMI zich in de toekomst zal uitstrekken tot de aangelegenheden opgesomd in bijlage 2, de juridische inkadering op nationaal niveau opnieuw moet worden bezien.

b) Voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen), dan wel voorgestelde datum inwerkingtreding (bij verordeningen en beschikkingen) met commentaar t.a.v. haalbaarheid

Het voorstel noemt nog geen datum van inwerkingtreding, anders dan dat het op een nader te bepalen aantal dagen na publicatie in het *Publicatieblad* (artikel 28). Naar verwachting zal deze termijn één of enkele maanden betreffen. Omdat er op dit moment al met het IMI wordt gewerkt, en het gebruik onder de Dienstenwet is verplicht gesteld, is een korte termijn niet problematisch en naar verwachting haalbaar.

c) Wenselijkheid evaluatie-/horizonbepaling

De verordening kent geen horizonbepaling. Omdat het IMI een ondersteunend systeem is dat de administratieve samenwerking tussen autoriteiten dient te vergemakkelijken en bovendien gebruikt zal worden voor een aantal verschillende richtlijnen is een horizonbepaling onwenselijk. Een dergelijke termijn zou lijden tot onnodige onzekerheid. Indien de richtlijn of verordeningen, die de administratieve samenwerking verplichtstellen, worden ingetrokken, vervalt tevens de mogelijkheid om het IMI voor die verordeningen of richtlijnen te gebruiken. Dit wordt echter niet expliciet genoemd in de verordening.

De Commissie brengt aan het Europees Parlement en de Raad jaarlijks verslag uit over de werking van IMI. Tevens brengt de Commissie elke drie jaar verslag uit aan de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming over aspecten die verband houden met de bescherming van persoonsgegevens in IMI, met inbegrip van de gegevensbeveiliging. Hiermee lijkt een afdoende evaluatie van de verordening gewaarborgd. Echter, Nederland acht het wel wenselijk dat ook de Lidstaten en het Europees Parlement een afschrift van het verslag over aspecten die verband houden met de bescherming van persoonsgegevens ontvangen.

7. Implicaties voor uitvoering en handhaving

a) Uitvoerbaarheid

IMI wordt sinds februari 2008 gebruikt voor enkele beroepen in het kader van de Richtlijn Erkenning Beroepskwalificaties. Sinds eind 2009 is het gebruik van het IMI bovendien verplicht gesteld onder de Dienstenrichtlijn. Er bestaat dus al redelijk veel ervaring ten aanzien van het gebruik van het IMI. Daarom verwacht het kabinet geen problemen met de uitvoerbaarheid van de verordening.

b) Handhaafbaarheid

De verordening schrijft voor dat bevoegde autoriteiten bij een samenwerking door middel van IMI dienen te waarborgen dat er binnen de kortst mogelijke termijn of binnen de termijn die is voorgeschreven, een adequaat antwoord wordt gegeven (artikel 8.1). Deze verplichting geldt voor iedere bevoegde instantie. Dit kunnen dus naast de Rijksoverheid ook andere overheidsinstanties betreffen, zoals gemeenten, provincies of waterschappen. Om een soortgelijke verplichting uit de Dienstenrichtlijn te kunnen afdwingen, is bij implementatie van de Dienstenrichtlijn de mogelijkheid gecreëerd voor de Minister van Economische Zaken in overeenstemming met de Minister van Binnenlandse Zaken om indien een bevoegde autoriteit in gebreke blijft een aanwijzing te geven om binnen een in die aanwijzing vermelde termijn, alsnog aan die rechtsplicht te voldoen (art. 59a Dienstenwet). Overwogen dient te worden of een dergelijke verplichting ook in andere gevallen dient te moeten worden gecreëerd, danwel dat het Wetsvoorstel Naleving Europese regelgeving publieke entiteiten (NERpe) voldoende waarborgen biedt voor naleving van deze verplichting.

8. Implicaties voor ontwikkelingslanden

Niet van toepassing.

9. Nederlandse positie

Nederland hecht groot belang aan het Interne Markt Informatiesysteem IMI, aangezien dit het daadwerkelijk functioneren van de interne markt in de praktijk bevordert. De samenwerking tussen bevoegde instanties kan leiden tot minder bureaucratie voor ondernemers, burgers en beroepsbeoefenaars, tot gemakkelijker grensoverschrijdend optreden en tot meer vertrouwen in en kennis bij de bevoegde instanties van de lidstaten.

Daarnaast draagt IMI bij aan het verminderen van administratieve lasten voor ondernemers, burgers en overheden. IMI geeft autoriteiten de mogelijkheid om de achtergrond van documenten te verifiëren bij andere autoriteiten, zodat een ondernemer of burger dit zelf niet hoeft te doen. Administratieve procedures verlopen hierdoor sneller en eenvoudiger. Tevens wordt de noodzaak van kostbare authentieke vertalingen voor officiële documenten van burgers beperkt, omdat autoriteiten in hun eigen taal kunnen communiceren. Daarnaast vermindert de koppeling tussen autoriteiten de noodzaak de burger naar een ander loket door te verwijzen, voor veel burgers en ondernemers een grote bron van ergernis.

Nederland verwelkomt deze ontwerpverordening. Al vanaf het begin heeft Nederland de nadruk gelegd op de noodzaak voor een solide juridische basis voor het IMI-netwerk. Deze conceptverordening komt aan deze wens en noodzaak tegemoet.

Op dit moment zijn er vier verschillende juridische instrumenten (een comitologie-besluit, een commissie-aanbeveling, een richtlijn, en een raadsbesluit) die het IMI voorschrijven voor verschillende beleidsterreinen. Dit leidt tot strikte scheiding tussen de verschillende modules van het IMI, waardoor de mogelijkheden van het systeem niet optimaal benut worden. De kenmerken van het IMI verankeren in één juridische basis, komt zowel de rechtszekerheid en het gebruiksgemak ten goede. Bovendien biedt het duidelijkheid omtrent de mogelijkheid om IMI ook in de toekomst te blijven toepassen.

Verder kan deze verordening tegemoetkomen aan de veelvuldig geuite bezwaren van de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming. Het is bemoedigend om te zien dat het grootste gedeelte van de Verordening inderdaad de privacyaspecten reguleert. De verordening zoekt hierbij aansluiting bij de bepalingen uit Richtlijn 1995/46/EG betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens. Bovendien geeft de verordening de nationale toezichthoudende autoriteiten (in Nederland het College bescherming persoonsgegevens (CBP)) het expliciete recht om de naleving van de nationale wetgeving op het terrein van de bescherming van persoonsgegevens te controleren. Via het IMI wordt frequent privacygevoelige informatie uitgewisseld, zoals informatie over Verklaringen Omtrent Gedrag of sancties in het kader van tucht- en/of strafrecht. Communicatie tussen overheden over personen in individuele gevallen kan voor betrokkenen ingrijpende gevolgen hebben, zoals het al dan niet worden toegelaten tot een bepaald beroep in de lidstaat van zijn keuze. Het is zeer kwalijk indien er onzorgvuldig met dergelijke informatie zou worden omgesprongen. De bepalingen in deze verordening lijken een adequaat middel hiertegen.

Ook maakt de Verordening het optioneel nationaal gebruik van het IMI expliciet mogelijk. Bij de invoering van de Dienstenwet in Nederland is besloten dat Nederlandse overheden IMI ook konden inzetten voor contacten met binnenlandse overheden (artikel 58 Dienstenwet). De voordelen van de voorvertaalde vragenlijsten zijn in dergelijke gevallen minder, maar het intensiever gebruik van het IMI kan leiden tot een makkelijkere acceptatie van het systeem in de dagelijkse werkprocessen. IMI zal daardoor ook bij internationale aanvragen eerder worden toegepast. Nu de Verordening binnenlands gebruik expliciet toestaat, worden onduidelijkheden omtrent verantwoordelijkheden en aansprakelijkheid in geval van binnenlands gebruik tevens verhelderd. Ook andere lidstaten (zoals onder andere Duitsland en Spanje) zijn geïnteresseerd in gebruik van IMI voor binnenlands verkeer. De feitelijke keuze om IMI ook voor binnenlands gebruik toe te staan blijft een nationale beslissing.

Echter, deze ambitieuze agenda van de Commissie mag naar de overtuiging van Nederland niet leiden tot het veronachtzamen van de haalbaarheid van de voorstellen. Nieuwe uitbreidingen van het IMI dienen te passen binnen de bestaande functionaliteiten van het systeem. Voor Nederland dient hierbij het karakter van het IMI bewaard te blijven. Dat wil zeggen dat bij eventuele

uitbreidingen zo veel mogelijk bij deze bestaande functionaliteiten aansluiting gezocht te worden. Idealiter dienen processen gesimplificeerd te kunnen worden in de voorvertaalde vraag-en-antwoordmodule. Verder dient het te primair te gaan om directe contacten tussen bevoegde instanties, waarbij (vertrouwelijke) gegevensuitwisseling een belangrijke rol inneemt. Het systeem heeft haar grootste voordelen bewezen in gevallen waarbij grote aantallen bevoegde instanties betrokken zijn, in verschillende lidstaten en de verschillende bevoegde instanties elkaar niet kennen.

Het kabinet ziet een belangrijke rol weggelegd voor het IMI-systeem om de Richtlijn Erkenning Beroepskwalificaties te moderniseren. De werking van deze richtlijn wordt op dit moment geëvalueerd door de Europese Commissie. In haar reactie op het Groenboek, onderstreepte het kabinet de voordelen van het IMI in dit verband. Zo wenst het kabinet dat het gebruik van het IMI verplicht wordt voor de bevoegde autoriteiten die zijn aangewezen voor de behandeling van de erkenningsaanvragen. Ook ziet het kabinet het IMI-systeem als het juiste instrument om de beroepskaart uit te werken tot digitaal sjabloon. Daarnaast kan het IMI bijdragen aan betere gegevensuitwisseling met betrekking tot een eventueel beroepsverbod dat via het tucht- of strafrecht of via een beroepsvereniging is opgelegd, door het IMI-systeem uit te breiden met een het waarschuwingsmechanisme.

Fiche 5: wijziging verordening elektronische identificatie (EID) van runderen

1. Algemene gegevens

Titel voorstel

Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1760/2000 wat betreft de elektronische identificatie van runderen en tot schrapping van de bepalingen inzake de facultatieve etikettering van rundvlees.

Datum Commissiedocumenten

30 augustus 2011

Nr. Commissiedocumenten

COM (2011) 524 en 525

Prelex

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0525:FIN:NL:PDF>

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0524:FIN:NL:PDF>

Nr. Impact Assessment Commissie en Opinie Impact Assessment Board

SEC(2011) 1108 final

Behandelingstraject Raad

Landbouw en Visserij Raad.

Eerstverantwoordelijk ministerie

Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie

Rechtsbasis, besluitvormingsprocedure Raad, rol Europees Parlement, gedelegeerde en/of uitvoeringshandelingen

a) Rechtsbasis

Artikel 43, lid 2 en artikel 168, lid 4, onder b, van Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

b) Besluitvormingsprocedure Raad en rol Europees Parlement

Gewone wetgevingsprocedure: gekwalificeerde meerderheid in de Raad, Europees Parlement medebeslissingsrecht.

c) Gedelegeerde en/of uitvoeringshandelingen

Het voorstel bevat een aantal gedelegeerde en uitvoeringsbehandelingen.

2. Samenvatting BNC-fiche

- *Korte inhoud voorstel*

Het doel is om met de invoering van elektronische identificatie (EID) van runderen de lasten, die voortvloeien uit de identificatie- en registratieverplichtingen, te verminderen. Het toepassen van EID kan helpen de administratieve lasten en de hoeveelheid papierwerk te verminderen. De huidige uitwisseling van diergegevens vindt plaats op basis van papieren paspoorten die de dieren begeleiden bij intracommunautair handelsverkeer, hetgeen tot hoge administratieve lasten leidt. Op dit moment zijn de technische standaarden voor EID nog niet geharmoniseerd, wat in de toekomst internationale uitwisseling van de diergegevens tussen de lidstaten in de weg kan staan en daarmee worden de voordelen van EID-systemen teniet gedaan. Het voorstel maakt EID niet verplicht: elke lidstaat kan zelf de keuze maken of gebruik van EID verplicht of facultatief wordt toegepast op haar grondgebied.

Naast de invoering van EID beoogt het aangedragen voorstel om de buitensporige administratieve lasten op het gebied van de facultatieve etikettering van rundvlees te verminderen.

Verder moet de Verordening 1760/2000 worden aangepast aan het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie. Dit verdrag voorziet in procedures voor de vaststelling van gedelegeerde en uitvoeringshandelingen.

Het voorstel heeft geen financiële gevolgen voor de begroting van de Europese Unie.

- *Bevoegdheidsvaststelling en subsidiariteits- en proportionaliteitsoordeel*

Het subsidiariteitsoordeel is positief. Harmonisatie is vanuit Nederland alleen niet te bereiken. Het proportionaliteitsoordeel is ook positief. De insteek is vermindering van de administratieve lasten en elke lidstaat kan zelf de keuze maken of gebruik van EID verplicht of facultatief wordt toegepast.

- *Implicaties/risico's/kansen*

Er zitten geen negatieve implicaties aan het voorstel en het biedt mogelijkheden om in de toekomst de administratieve lasten te verminderen.

- *Nederlandse positie en eventuele acties*

Nederland is voorstander van het harmoniseren van de mogelijkheden voor toepassing van EID in de rundersector. Nederland zet voorlopig in op het invoeren van EID met vrijwillige deelname.

3. Samenvatting voorstel

- *Inhoud voorstel*

Op basis van het actieplan van de nieuwe strategie voor diergezondheid voor de Europese Unie is het doel om met de invoering van elektronische identificatie (EID) van runderen de lasten voortvloeiend uit de identificatie- en registratieverplichtingen te verminderen. Het toepassen van EID door middel van radiofrequentie-identificatie (RFID) biedt de mogelijkheid om individuele diercodes sneller en nauwkeuriger rechtstreeks in gegevensverzamelingen in te lezen, wat arbeidskosten voor handmatige inlezing bespaart. Het toepassen van EID kan helpen de administratieve lasten en de hoeveelheid papierwerk te verminderen. De huidige uitwisseling van diergegevens vindt plaats op basis van papieren paspoorten die de dieren

begeleiden bij intracommunautair handelsverkeer, hetgeen tot hoge administratieve lasten leidt. Op dit moment zijn de technische standaarden voor EID nog niet geharmoniseerd, wat in de toekomst internationale uitwisseling van de diergegevens tussen de lidstaten in de weg kan staan en daarmee de voordelen van EID-systemen verloren zou kunnen laat gaan.

Het voorstel maakt EID niet verplicht: elke lidstaat kan zelf de keuze maken of gebruik van EID verplicht of facultatief wordt toegepast op haar grondgebied.

Naast de invoering van EID beoogt het aangedragen voorstel om de buitensporige administratieve lasten op het gebied van de facultatieve etikettering van rundvlees te verminderen. Het voorstel is om het deel over facultatieve etikettering te schrappen.

Verder moet de Verordening 1760/2000 worden aangepast aan het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie. Dit verdrag voorziet in procedures voor de vaststelling van gedelegeerde en uitvoeringshandelingen.

Het voorstel heeft geen financiële gevolgen voor de begroting van de Europese Unie.

- *Impact assessment Commissie*

In de impact assessment worden 3 opties met elkaar vergeleken, deze zijn:

Optie 1: Niets doen.

Het nadeel van deze optie is dat er geen harmonisatie van de technische standaarden plaatsvindt. Uitwisseling van dieren tussen de lidstaten kan dan tot problemen leiden en deze optie biedt geen mogelijkheden om te komen tot vermindering van de administratieve lasten.

Optie 2: Vrijwillige invoering

De verwachting is dat vrijwillig gebruik van EID alleen toegepast zal worden op de bedrijven waarbij de extra kosten worden gecompenseerd door voordelen op het gebied van arbeidsvermindering. Dit zullen vooral de grotere bedrijven zijn waar al gebruik gemaakt wordt van ondersteunende bedrijfsmanagementsystemen. Voor de verzamelplaatsen van vee en slachthuizen is het verminderen van de administratieve lasten alleen mogelijk indien alle dieren zijn voorzien van EID. Het werken met 2 systemen (conventioneel en EID) naast elkaar werkt niet motiverend om te investeren in EID.

Optie 3. Verplichte invoering

Om te komen tot de grootste reductie van de administratieve lasten heeft deze optie de voorkeur. Het punt is echter dat de groep die de kosten moeten dragen voor de duurdere EID, de melkveehouders, deze niet gecompenseerd krijgen door verlaging van de arbeidskosten. De verzamelplaatsen en slachthuizen krijgen de voordelen van vermindering van de arbeidskosten.

4. Bevoegdheidsvaststelling en subsidiariteits- en proportionaliteitsoordeel

a) *Bevoegdheid: De Europese Commissie baseert haar bevoegdheid tot het doen van een voorstel op artikel 43, lid 2 van het VWEU. Nederland kan zich vinden in deze rechtsbasis.*

b) *Subsidiariteits- en proportionaliteitsoordeel*

Het subsidiariteitsoordeel is positief. Harmonisatie is vanuit Nederland alleen niet te bereiken. Het proportionaliteitsoordeel is ook positief. De insteek is vermindering van de administratieve lasten en elke lidstaat kan zelf de keuze maken of gebruik van EID verplicht of facultatief wordt toegepast.

c) *Nederlands oordeel over de voorstellen op het gebied van gedelegeerde en/of uitvoeringshandelingen*

Nederland is van oordeel dat voor enkele maatregelen (artikel 4, lid 5 en artikel 19) uitgegaan dient te worden van uitvoeringshandelingen in plaats van gedelegeerde handelingen.

5. Financiële implicaties, gevolgen voor regeldruk en administratieve lasten

a) *Consequenties EU-begroting*

Het voorstel heeft geen effect op de EU-begroting.

b) *Financiële consequenties (incl. personele) voor rijksoverheid en/ of decentrale overheden*

Het voorstel heeft geen directe gevolgen voor de rijksoverheid en/of decentrale overheden. Het is mogelijk dat in de toekomst op het gebied van handhaving een besparing op de uitvoeringskosten is te behalen. Mochten er toch eventuele kosten komen dan zijn deze voor rekening van het beleidsverantwoordelijke departement, conform de regels budgetdiscipline.

c) *Financiële consequenties (incl. personele) voor bedrijfsleven en burger*

Bij een verplichte invoering van EID zullen de kosten voor een deel van het bedrijfsleven toenemen terwijl bij andere gebruikers de kosten kunnen afnemen. Bij vrijwillige invoering zal de ondernemer de keuze afhankelijk maken van de voordelen. De ervaring bij de invoering van EID bij schapen en geiten heeft laten zien dat de prijzen van de elektronische identificatiemiddelen in Nederland door de concurrentie tussen de verschillende aanbieders zijn afgenomen en waardoor de meerprijs van de EID ten opzichte van de conventionele merken gering is geworden.

d) *Gevolgen voor regeldruk/administratieve lasten voor rijksoverheid, decentrale overheden, bedrijfsleven en burger*

Het voorstel heeft voor Nederland beperkte impact aangezien Nederland op een aantal terreinen, zoals het niet uitgeven van runderpaspoorten voor de Nederlandse markt, de uitvoering van identificatie en registratie al met minimale administratieve lasten heeft opgezet. Het laten vervallen van de verplichting tot het bijhouden van een bedrijfsregister indien de gegevens zijn gemeld aan de centrale databank leidt wel tot een aanzienlijke vermindering van de administratieve lasten. Op basis van eerder uitgevoerde berekeningen van de administratieve lasten komt dit neer op een vermindering van 5,2 mln. euro. Daarmee lijkt een aanzienlijk synergievoordeel te kunnen worden bereikt, in de vorm van een nationale besparing door efficiënter in Europees verband samen te werken (ref. motie Ormel c.s. van 26 mei 2011; Kamerstuk 32 502, nr. 8). Internationale uitwisseling van de diergegevens zonder begeleiding van de papieren paspoorten van de runderen bij verplaatsingen tussen de EU-lidstaten vermindert de administratieve lasten sterk.

6. Implicaties juridisch

a) *Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving en/of sanctionering beleid (inclusief toepassing van de lex silencio positivo)*

Niet aan de orde.

b) *Voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen), dan wel voorgestelde datum inwerkingtreding (bij verordeningen en beschikkingen) met commentaar t.a.v. haalbaarheid*

Door de opzet van het voorstel is de termijn waarop een lidstaat gebruik wil maken van EID zelf te bepalen en ligt er geen druk op een verplichte invoering.

c) *Wenselijkheid evaluatie-/horizonbepaling*

Geen wenselijkheid tot evaluatie en horizonbepaling.

7. Implicaties voor uitvoering en handhaving

a) *Uitvoerbaarheid*

De implicaties voor de uitvoerbaarheid zijn sterk afhankelijk van de uiteindelijke keuze voor een van de genoemde opties. Een keuze voor een van de voornoemde opties dient eerst nader onderzocht te worden.

b) *Handhaafbaarheid*

Ook hierbij is de implicatie afhankelijk van de gekozen optie.

8. Implicaties voor ontwikkelingslanden

Niet van toepassing.

9. Nederlandse positie

Nederland is voor het harmoniseren van de mogelijkheden voor toepassing van EID in de rundersector op Europees niveau. Nederland zet voorlopig in op het invoeren van EID met vrijwillige deelname. Afhankelijk van de keuze van andere lidstaten kan Nederland later kiezen voor verplichte deelname. Dit zal in goed overleg met de rund sector verder besproken moeten worden.

Aangezien de Tweede Kamer meermaals aandacht vraagt voor het creëren van mogelijkheden voor I&R gewetensbezwaarden om hun dieren zonder ingrepen zoals oormerken te identificeren, is het mogelijk om vanuit Nederland bij dit voorstel ruimte te vragen voor het onder voorwaarden toestaan van alternatieve identificatiemethoden met minder ingrepen, zoals EID middels een maagbolus en één oormerk. Wel dient bij eventuele inzet voor deze alternatieve I&R-methodes in het oog gehouden te worden dat deze methoden niet in de weg mogen staan aan de rol van I&R in de bescherming van de volksgezondheid, diergezondheid en voedselveiligheid in Europa.

Nederland ziet het schrappen van voorschriften tot facultatieve etikettering als een positieve bijdrage aan het verminderen van de administratieve lasten.

Fiche 6: verordening registratiesysteem voor vervoerder van radioactief materiaal

1. Algemene gegevens

Titel voorstel

Verordening van de RAAD tot vaststelling van een communautair systeem voor de registratie van vervoerders van radioactief materiaal.

Datum Commissiedocument

30 augustus 2011

Nr. Commissiedocument

COM(2011) 518 definitief

Prelex

http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=nl&DosId=200767

Nr. Impact Assessment Commissie en Opinie Impact Assessment Board

st/13408/add1 en add2

Behandelingstraject Raad

Kader is Euratom, behandeling in Raad Algemene Zaken, naar verwachting 2e helft 2012.

Eerstverantwoordelijk ministerie

Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie in samenwerking met Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Rechtsbasis, besluitvormingsprocedure Raad, rol Europees Parlement, gedelegeerde en/of uitvoeringshandelingen

a) Rechtsbasis

Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie (EURATOM), en met name de artikelen 31 en 32 daarvan.

b) Besluitvormingsprocedure Raad en rol Europees Parlement

Gekwalificeerde meerderheid in de Raad, na raadpleging van het Europees Parlement

c) Gedelegeerde en/of uitvoeringshandelingen

Er wordt geen comitologieprocedure voorgesteld.

2. Samenvatting BNC-fiche

• *Korte inhoud voorstel*

Transport van radioactief materiaal vindt grensoverschrijdend plaats. De verordening stelt een communautair systeem vast voor de registratie van vervoerders van radioactief materiaal. Dat vergemakkelijkt de taak van de lidstaten om te waarborgen dat de Europees vastgestelde

basisnormen voor de bescherming van de gezondheid van de bevolking en de werknemers tegen de aan ioniserende straling verbonden gevaren worden nageleefd.

- *Bevoegdheidsvaststelling en subsidiariteits- en proportionaliteitsoordeel*

De Commissie baseert de bevoegdheid op artikelen 31 en 32 van het Euratom verdrag. Omdat het een exclusieve bevoegdheid van Euratom betreft, is het subsidiariteitsbeginsel niet van toepassing.

- *Proportionaliteitsoordeel: Positief.*

Het opzetten van een Europees registratiesysteem is een goede manier om de vergunning- en meldingsystemen in de verschillende lidstaten te harmoniseren. Wat dat betreft deelt Nederland de conclusies van de Impact Assessment van de Commissie. Voor een goede werking van het voorgestelde registratiesysteem is het wel van belang dat de bovengenoemde opmerkingen worden geadresseerd.

- *Implicaties/risico's/kansen*

Het doel van de verordening is harmonisatie van de vergunning- en meldingsystemen in de verschillende lidstaten. Momenteel is er een verschil tussen de lidstaten: in de ene lidstaat moet een vervoerder vergunning aanvragen voor het vervoeren van radioactief materiaal en in de andere lidstaat hoeft hij slechts een melding te doen. Door dit registratiesysteem in te voeren, zouden alle lidstaten de geregistreerde vervoerders erkennen. Wel bestaat het risico dat het registratiesysteem nog niet werkt op het moment dat de verordening van kracht is. Hoe wordt dan in tussentijd omgegaan met de aanvragen voor vergunningen dan wel meldingen van vervoerders? De meldings- en vergunningsprocedures die geregeld worden door richtlijn 96/29 worden namelijk door deze verordening vervangen. Ook zijn de technische eisen aan het registratiesysteem (waaronder die aan de functionaliteit en de beveiliging) op dit moment niet bekend. Deze zullen nog door de Commissie worden vastgesteld. Mede hierdoor is het moeilijk de precieze kosten en baten zoals beschreven in de impact assessment van de Commissie te bevestigen.

- *Nederlandse positie en eventuele acties*

Nederland is van mening dat harmonisatie van vergunningen- en meldingsysteem de veiligheid kan versterken. Deze verordening heeft dit als doel. Echter, er is nog een aantal punten waar nog niet voldoende duidelijkheid over bestaat. Zie de inhoudelijke opmerkingen. Nederland kan het voorstel pas goed beoordelen nadat duidelijkheid is verschaft over deze punten.

3. Samenvatting voorstel

- *Inhoud voorstel*

De verordening stelt een communautair systeem vast voor de registratie van vervoerders van radioactief materiaal dat de taak van de lidstaten vergemakkelijkt om te waarborgen dat de Europees vastgestelde basisnormen voor de bescherming van de gezondheid van de bevolking en de werknemers tegen de aan ioniserende straling verbonden gevaren worden nageleefd. Deze verordening vervangt de bij richtlijn 96/29/Euratom ingestelde meldings- en vergunningsprocedures in de lidstaten door een registratieprocedure. Bij de verordening wordt een Europees systeem voor de registratie van vervoerders ingevoerd. Vervoerders moeten een

registratie aanvragen via een centrale webinterface. Deze aanvragen worden vervolgens doorgelicht door de nationale bevoegde instanties waar de aanvrager zijn aanvraag heeft ingediend. Wanneer de aanvrager voldoet aan de basisnormen voor de bescherming van de gezondheid wordt de registratie goedgekeurd. Daarnaast biedt dit Europees registratiesysteem voor de bevoegde instanties een beter overzicht van de vervoerders die in hun land actief zijn.

- *Impact assessment Commissie*

Bij het voorstel is een bijlage gevoegd met de conclusies van de impact assessment door de Commissie (st/13408/add1 en add2) waarin een drietal opties wordt vergeleken. Naast het voorliggende voorstel gaat het om:

- een verdergaand voorstel, met een nieuwe, centrale Europese bevoegde autoriteit, en
- een minder vergaand voorstel waarin de Commissie de aanbeveling doet aan de bevoegde gezagen van de lidstaten hun vergunning- en meldingssystemen te harmoniseren.

In de impact assessment worden deze drie opties vergeleken met de nuloptie (niets doen). De commissie concludeert dat de voorgestelde optie het meest optimaal is qua kosten en kostenbesparing en bovendien effectief, haalbaar is en de hoogste waarschijnlijkheid heeft om door de lidstaten geaccepteerd te worden.

Hoewel Nederland de conclusies van deze analyse deelt, kunnen de precieze implicaties voor de Nederlandse situatie pas worden nagegaan nadat duidelijkheid is verschaft over de bij 9. genoemde inhoudelijke opmerkingen.

4. Bevoegdheidsvaststelling en subsidiariteits- en proportionaliteitsoordeel

a) Bevoegdheid

Bevoegdheid: De Commissie baseert de bevoegdheid van de EU op artikelen 31 en 32 van het Euratom verdrag. Nederland acht deze rechtsgrondslag adequaat.

b) Subsidiariteits- en proportionaliteitsoordeel

Subsidiariteitsoordeel: niet van toepassing

Omdat de juridische bevoegdheden van de Gemeenschap overeenkomstig titel II, hoofdstuk III, van het Euratom-Verdrag van exclusieve aard zijn, zijn die bevoegdheden niet onderworpen aan het subsidiariteitsbeginsel.

Proportionaliteitsoordeel: positief

De Commissie is van mening dat op basis van een uitgevoerde effectbeoordeling het voorgestelde mechanisme voor een goed evenwicht zorgt tussen enerzijds de daadwerkelijke bescherming van werknemers en bevolking gedurende vervoersoperaties en anderzijds de rechtmatige belangen van de betrokken partijen en van de lidstaten. Het belangrijkste is dat de gekozen optie het minimum is dat noodzakelijk is om de beoogde doelstellingen te bereiken en de kosten daarbij binnen redelijke grenzen te houden. Nederland kan zich vinden in de doelstelling van deze verordening en beoordeelt het voorstel als positief. Zoals bij 9. aangegeven heeft Nederland wel enkele kanttekeningen bij het voorstel die geadresseerd moeten worden om het Europese registratiesysteem goed te laten werken.

c) *Nederlands oordeel over de voorstellen op het gebied van gedelegeerde en/of uitvoeringshandelingen*

N.v.t.

5. Financiële implicaties, gevolgen voor regeldruk en administratieve lasten

a) *Consequenties EU-begroting*

De Commissie geeft in het bij het voorstel gevoegde financieel memorandum aan dat de realisatie van het elektronische registratiesysteem 350.000 euro zal kosten. Het onderhouden van het systeem kost vervolgens jaarlijks 50.000 euro. Deze kosten komen ten laste van de EU begroting, waarvoor 5 % voor rekening komt voor Nederland (BNI sleutel per 2009), dus eenmalig 17.500 euro en daarna jaarlijks 2500 euro. Gelet op andere systemen lijken de geraamde jaarlijkse kosten aan de lage kant en vragen om een onderbouwing.

b) *Financiële consequenties (incl. personele) voor rijksoverheid en/ of decentrale overheden:*

Eventuele gevolgen voor de rijksbegroting zullen worden ingepast op de begroting van het beleidsverantwoordelijke departement, conform de regels budgetdiscipline.

c) *Financiële consequenties (incl. personele) voor bedrijfsleven en burger:*

Volgens het EU impact assessment document zal de kostenbesparing voor de hele Europese Unie 13,6 miljoen euro per jaar bedragen.

d) *Gevolgen voor regeldruk/administratieve lasten voor rijksoverheid, decentrale overheden, bedrijfsleven en burger.*

Gevolgen voor rijksoverheid: Het voorstel van de Commissie zelf geeft aanleiding tot aanpassing van regelgeving in Nederland (huidige regels die in strijd zijn met de verordening). In casu dient de meldingsplicht voor vervoer van radioactief materiaal vervangen te worden door een registratieplicht waarbij vervoerders zich eenmalig moeten registreren. Tevens ontstaat een conflict met de Nederlandse definitie van splijtstoffen in de Kernenergiewet en het Besluit kerninstallaties, splijtstoffen en ertsen. Dit omdat de verordening eist dat nationale meldings- en vergunningseisen die bovenop de bij de verordening vastgestelde eisen komen, uitsluitend mogen gelden voor vervoerders van splijtbaar materiaal, met uitzondering van verarmd uranium. Zoals de definitie in Nederland nu luidt, is verarmd uranium een splijtstof en geldt voor het vervoer een vergunningplicht. Naar verwachting zal een aanpassing van de Kernenergiewet (waarin de definitie is opgenomen) niet nodig zijn. Hierom zal Nederland bij de Commissie voor een voldoende lange overgangstermijn na inwerkingtreding pleiten.

Tot slot zal de behandeling van de registratieaanvragen voor de overheid extra werk opleveren en daardoor extra kosten voor de rijksoverheid met zich meebrengen. De hoogte van deze kosten zal afhangen van het aantal aanvragen tot registratie. Ook zullen de kosten afhangen van hoe het registratiesysteem eruit komt te zien en de diepgang van de beoordeling door de overheid.

Onvoorziene stijgingen van de administratieve lasten dienen te worden gecompenseerd door het beleidsverantwoordelijke departement, waarbij compensaties zoveel mogelijk dienen te geschieden binnen het domein waarin de tegenvaller plaatsvindt.

Gevolgen voor het bedrijfsleven: Op grond van richtlijn 96/29 is het vervoer van radioactieve bronnen en stoffen momenteel meldingsplichtig. Ieder transport dient 3 weken vooraf te worden gemeld. Het vervoer van splijtstoffen en de in- of uitvoer van gebruiksartikelen en radiopharmaca is vergunningplichtig.

Op grond van het voorstel zullen vervoerders van meldingsplichtig radioactief materiaal zich (eenmalig) moeten laten registreren en hoeven dus niet ieder transport te melden (ongeveer honderdtal bedrijven). De verwachting is (maar dit is uiteraard afhankelijk van het registratiesysteem) dat de administratieve lasten voor deze bedrijven minder worden of op zijn minst neutraal blijven. Daarnaast zullen een dertigtal bedrijven die vergunningplichtig radioactief materiaal vervoeren, bovenop het aanvragen van een vervoersvergunning, zich moeten laten registreren. Voor deze groep zullen de administratieve lasten dus iets stijgen (naar verwachting een halve dag extra werk).

Onder de aanname dat 120 bedrijven zich moeten laten registreren, en dit per registratie een halve dag kost, met een uurtarief van EUR 49,-, kunnen de eenmalige administratieve lasten voor het bedrijfsleven worden geschat op ongeveer EUR 25.000,-. Zoals aangegeven is dit bedrag afhankelijk van het aantal bedrijven dat zich moet laten registreren en de implementatie van het registratiesysteem.

Onder de aanname dat er maandelijks ca. 50 meldingen komen te vervallen die elk ca. 1 manuur kosten van EUR 49,-, kan de structurele lastenverlichting voor het bedrijfsleven worden geschat op jaarlijks zo'n EUR 30.000,-.

6. Implicaties juridisch

a) Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving en/of sanctionering beleid (inclusief toepassing van de lex silencio positivo)

De verordening heeft gevolgen voor regelgeving. Deze verordening vervangt de bij richtlijn 96/29/Euratom ingestelde meldings- en vergunningsprocedures in de lidstaten door een registratieprocedure. In Nederland bestaat een meldingsprocedure voor het vervoer van radioactieve stoffen, die dus vervangen zal moeten worden door de registratieprocedure. Omdat een vervoerder in beroep moet kunnen gaan (artikel 5 onder 12) moet de registratie worden gezien als een besluit op grond van de AWB.

Het Besluit vervoer splijtstoffen, ertsen en radioactieve stoffen waarin de vergunning- en meldingsplicht is geregeld zal aangepast moeten worden. Zoals aangegeven bij de opmerkingen onder 2 en de gevolgen voor de rijksoverheid onder 5, is de Nederlandse wettelijke definitie van splijtstoffen niet geheel adequaat nu verarmd uranium daar in beginsel ook onder valt. Naar verwachting zal een aanpassing van de Kernenergiewet (waarin de definitie is opgenomen) echter niet nodig zijn nu deze voldoende ruimte lijkt te bieden om verarmd uranium in lijn met de verordening uit te zonderen van vergunningplicht. In ieder geval zal Nederland bij de Commissie - zowel in het belang van de feitelijke organisatie van de uitvoering als in het belang van tijdige aanpassing van de nationale wetgeving - voor een voldoende lange overgangstermijn na inwerkingtreding pleiten.

Tot slot zal ook de strafbaarstelling van het overtreden van deze verordening geregeld moeten worden door een verbod op te nemen in het Besluit vervoer, zodat net als bij alle andere

overtredingen van bepalingen uit de Kernenergiewet en aanverwante regelgeving, de strafbaarstelling in de Wet economische delicten is geregeld.

b) Voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen), dan wel voorgestelde datum inwerkingtreding (bij verordeningen en beschikkingen) met commentaar t.a.v. haalbaarheid

De verordening treedt in werking op de twintigste dag na die van de bekendmaking ervan in het Publicatieblad van de EU en is van toepassing zes maanden daarna. Zoals aangegeven is deze termijn te kort. Nederland zal bij de Commissie voor een voldoende lange overgangstermijn van minimaal 2 jaar na inwerkingtreding pleiten.

c) Wenselijkheid evaluatie-/horizonbepaling: Geen

7. Implicaties voor uitvoering en handhaving

a) Uitvoerbaarheid

De verordening heeft geen gevolgen voor de uitvoerbaarheid.

b) Handhaafbaarheid

De handhaafbaarheid van de verordening is nog onvoldoende uitgewerkt. Zoals aangegeven bij de opmerkingen onder 2. biedt artikel 7 van het voorstel een aanzet, maar moet met name nog een mechanisme voor de intrekking van een registratie worden uitgewerkt en het optreden tegen eventuele lakse lidstaten.

8. Implicaties voor ontwikkelingslanden

Geen.

9. Nederlandse positie

Nederland is van mening dat harmonisatie van vergunningen- en meldingensysteem de veiligheid kan waarborgen. Deze verordening heeft dit als doel. Echter, er zijn nog een aantal punten waar nog niet voldoende duidelijkheid over bestaat en waarover eerst duidelijkheid verschaft moeten worden. Nederland zal zich in de onderhandelingen inzetten om deze onduidelijkheden weg te nemen.

Inhoudelijk leidt het voorstel tot de volgende opmerkingen:

- Het registratiesysteem moet goed werken en toegankelijk zijn voor de bevoegde overheden en vervoerders alvorens verordening in werking treedt. In het voorstel is dit nu geen voorwaarde voor de inwerkingtreding.
- De criteria voor het kunnen weigeren van een aanvraag tot registratie zijn in dit voorstel te algemeen. Hierdoor kunnen grote verschillen ontstaan tussen de beoordeling in de verschillende lidstaten. In dit voorstel wordt gezegd dat het niet voldoen aan de basisnormen reden is voor weigering. De manier waarop dit getoetst moet worden is niet beschreven.
- Het mechanisme voor het intrekken van een registratie is nog erg open. In artikel 7 wordt een aanzet gedaan, maar onduidelijk is welke zeggenschap over intrekking de lidstaten onderling hebben. Bovendien lijkt intrekking in het voorstel pas mogelijk nadat een vervoerder de opgelegde

handhavingsmaatregelen naast zich neer heeft gelegd. Bij een zeer ernstige overtreding zou directe intrekking mogelijk moeten zijn. Tevens moet er een mechanisme zijn hoe om te gaan met conflicten tussen lidstaten en eventuele correctieve maatregelen.

- In het voorstel treedt de verordening in werking op de twintigste dag na publicatie en van toepassing vanaf zes maanden daarna. Deze termijn is te kort om de relevante nationale regelgeving in lijn te brengen met de verordening. Ook het in een keer uitrollen van het registratiesysteem naar alle lidstaten is op zijn minst een stevige uitdaging.

Beide problemen zouden kunnen worden opgelost door een overgangstermijn van bijvoorbeeld 2 jaar te hanteren, waarbinnen lidstaten apart of per groep overgaan op het nieuwe systeem. Naar verwachting zal een aanpassing van de Kernenergiewet niet nodig zijn. In ieder geval zal Nederland bij de Commissie voor een voldoende lange overgangstermijn na inwerkingtreding pleiten.

- Gelet op ervaringen met andere ICT-systemen lijken de geraamde jaarlijkse kosten aan de lage kant en vragen om een onderbouwing.

Fiche 7: verordening gearomatiseerde wijnbouwproducten

1. Algemene gegevens

Titel voorstel:

Verordening van het Europees Parlement en de Raad inzake de definitie, de aanduiding, de aanbiedingsvorm, de etikettering en de bescherming van geografische aanduidingen van gearomatiseerde wijnbouwproducten

Datum Commissiedocument :

31 augustus 2011

Nr. Commissiedocument:

COM (2011) 530 definitief

Prelex :

http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=nl&DosId=200769

Nr. impact-assessment Commissie en Opinie Impact-assessment Board:

n.v.t.

Behandelingstraject Raad:

Raadswerkgroep Wijn en Alcohol, CSA, Raad

Eerstverantwoordelijk ministerie:

Ministerie van Economische Zaken Landbouw en Innovatie

Rechtsbasis, besluitvormingsprocedure Raad, rol Europees Parlement en , gedelegeerde en/of uitvoeringshandelingen

a) *Rechtsbasis:* artikel 43, lid 2, en artikel 114 van het Verdrag inzake de Werking van de Europese Unie (VWEU)

b) *Besluitvormingsprocedure Raad en rol Europees Parlement:*

Gewone wetgevingsprocedure: gekwalificeerde meerderheid in de Raad en medebeslissingsrecht van het Europees Parlement.

c) *Gedelegeerde en/of uitvoeringshandelingen:*

Het voorstel bevat een aantal gedelegeerde en uitvoeringshandelingen

Gedelegeerde handelingen voor: de productieprocessen, de analysemethoden, de nodige wijzigingen van de definities, specificaties, beperkingen, verkoopbenamingen en aanduidingen, alsook de nodige voorschriften voor de geografische aanduidingen en voor de uitwisseling van informatie.

Uitvoeringshandelingen voor: de eenvormige toepassing van de voorschriften voor gearomatiseerde wijnbouwproducten die verband houden met geografische aanduidingen, met betrekking tot administratieve en fysieke controles en met betrekking tot de uitwisseling van

informatie.

Voor een aantal besluiten die door middel van uitvoeringshandelingen worden genomen (i.e. het niet-ontvankelijk verklaren van aanvragen) wordt voorgesteld de betrokkenheid van het comité bestaande uit experts uit de lidstaten uit te sluiten.

2. Samenvatting BNC-fiche

- *Korte inhoud voorstel*

Dit voorstel vervangt de huidige verordening (EEG) Nr. 1601/91 tot vaststelling van de algemene voorschriften betreffende de definitie, de aanduiding en de aanbiedingsvorm van gearomatiseerde wijnen, gearomatiseerde dranken op basis van wijn en gearomatiseerde cocktails van wijnbouwproducten. Hierbij valt onder meer te denken aan sangria, glühwein, vermout, bitter soda en maitrank.

Naast aanpassing aan de bepalingen van het Verdrag van Lissabon, aanpassing van de definities aan de technologische ontwikkeling en een aantal technische wijzigingen om de leesbaarheid en de duidelijkheid van de voorschriften te verbeteren, brengt het voorstel met name de voorschriften inzake geografische aanduidingen in overeenstemming met de overeenkomst inzake de handelsaspecten van de intellectuele eigendomsrechten (de TRIPS overeenkomst).

Waar onder de huidige verordening de in de bijlage opgenomen geografische aanduidingen op grond van nationale procedures in de diverse Lidstaten zijn erkend en beschermd en zodoende eveneens EU-bescherming genieten, voorziet het voorstel nu in een communautair systeem van erkenning en bescherming. De nationale procedures zullen voortaan nog enkel inleidend zijn.

- *Bevoegdheidsvaststelling en subsidiariteits- en proportionaliteitsoordeel*

Bevoegdheid: De rechtsgrondslag is gelegen in artikelen 43(2) en 114 VWEU. De regelgeving betreffende gearomatiseerde wijnbouwproducten behoort tot het gemeenschappelijk landbouwbeleid. Het betreft een gedeelde bevoegdheid tussen lidstaten en EU.

Subsidiariteit: positief.

Proportionaliteit: positief.

- *Implicaties/risico's/kansen:*

Het voorstel wijzigt het toepassingsgebied van de bestaande voorschriften voor de sector niet en heeft geen ingrijpende gevolgen aangezien het overeenkomt met een aanpassing aan verplichtingen die al door de Unie zijn aangegaan. Wel draagt de verordening alle Lidstaten op te voorzien in een inleidende nationale procedure waarvoor de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking moeten treden voor 1 december 2012.

- *Nederlandse positie en eventuele acties:*

Een EU-systeem voor de erkenning en bescherming van geografische aanduidingen voor gearomatiseerde wijnbouwproducten beantwoordt beter aan de verplichtingen onder de internationale overeenkomst inzake de handelsaspecten van de intellectuele eigendomsrechten. Onder de TRIPS-overeenkomst moet aantoonbaar zijn dat de door de EU beschermde

geografische aanduidingen voor gearomatiseerde wijnbouwproducten hun specifieke kwaliteit, faam of ander kenmerk daadwerkelijk ontlenen aan hun geografische oorsprong. Een communautair systeem schept ook meer duidelijkheid voor consument en producent. De erkenning en bescherming van geografische aanduidingen (en oorsprongsbenamingen) voor wijnen, gedistilleerde dranken en levensmiddelen was al communautair geregeld; nu wordt voorgesteld ook voor de geografische aanduidingen voor gearomatiseerde wijnbouwproducten hierbij aan te sluiten (waarbij de procedures zoals die in de wijnsector bestaan als uitgangspunt zijn gekozen).

Nederland zal vooral kanttekeningen plaatsen bij de voorstellen die gedaan worden op het terrein van delegatie van bevoegdheden aan de Europese Commissie en de vernieuwingen in de uitvoering van de regels. Voor het overige zijn er geen specifiek Nederlandse belangen gemoeid bij deze verordening. Nederland heeft in het kader van deze verordening geen eigen geografische aanduidingen erkend en beschermd. Ook is de omvang van de productie van gearomatiseerde wijnen in Nederland niet zodanig dat de voorgestelde technische aanpassingen aan de definities voor problemen zullen zorgen. De verplichting om in een inleidende nationale procedure te voorzien leidt wel tot nieuwe nationale regelgeving waar naar verwachting niet veel gebruik van gemaakt zal worden.

3. Samenvatting voorstel

- *Inhoud voorstel:*

De doelstellingen die worden beoogd, zijn de volgende:

- Aanpassing aan het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.
- Flexibiliteit invoeren door de bevoegdheid tot wijziging van de definities en aanduidingen van gearomatiseerde wijnbouwproducten, die tot nu toe via de gewone wetgevingsprocedure door het Europees Parlement en de Raad werd uitgeoefend, bij de Commissie te leggen, die deze uitoefent door middel van gedelegeerde handelingen.
- De toepasbaarheid, leesbaarheid en duidelijkheid van de wetgeving van de Unie over gearomatiseerde wijnbouwproducten verbeteren.
- Bepaalde verkoopbenamingen bijwerken in het licht van de mogelijkheid om het wijngehalte te verhogen in plaats van direct alcohol toe te voegen, en er aldus voor zorgen dat de consument naar behoren wordt geïnformeerd.
- De voorschriften van de Unie aanpassen aan nieuwe technische eisen.
- Een welomlijnd kwaliteitsbeleid voor gearomatiseerde wijnbouwproducten op basis van de huidige productdefinities invoeren.
- De voorschriften van de Unie aanpassen aan de eisen van de Wereldhandelsorganisatie (WTO), met inbegrip van de TRIPS-overeenkomst.
- Criteria voor de erkenning van nieuwe geografische aanduidingen vaststellen.

Impact assessment Commissie: nvt

Daar geen wijziging in het toepassingsgebied van de bestaande voorschriften voor de sector optreedt en het voorstel geen ingrijpende gevolgen heeft aangezien het overeenkomt met een aanpassing aan verplichtingen die al door de Unie zijn aangegaan, is een effectbeoordeling niet nodig geacht. De belangrijkste Europese producenten en nationale organisaties zijn wel

informeel geraadpleegd.

4. Bevoegdheidsvaststelling en subsidiariteits- en proportionaliteitsoordeel

a) Bevoegdheid:

Het voorstel is gebaseerd op artikel 43, lid 2 (landbouw), en artikel 114 (interne markt) van het Verdrag inzake de Werking van de Europese Unie (VWEU). Zowel het landbouwbeleid als de interne markt vallen onder de gedeelde bevoegdheden tussen lidstaten en EU (artikel 4 VWEU). Nederland kan zich vinden in deze rechtsgrondslag. .

b) Subsidiariteit- en proportionaliteitsoordeel:

Subsidiariteit: positief. Een EU-systeem voor de erkenning en bescherming van geografische aanduidingen is voor de categorie gearomatiseerde wijnbouwproducten nieuw maar voor andere producten reeds bestaande praktijk. De verplichting van de lidstaten om elkaars beschermde geografische aanduidingen te erkennen en te beschermen, maar vooral ook het toenemende belang van geografische aanduidingen in het internationale handelsverkeer, waar geografische aanduidingen steeds vaker deel uitmaken van internationale handelsverdragen tussen de EU en derde landen, maken een transparant en uniform EU-systeem noodzakelijk. Proportionaliteit: positief. Harmonisatie van geografische aanduiding draagt bij aan het voltooiën van de interne markt. Consumenteninformatie maakt het voor de consument mogelijk specifieke producten te identificeren. Daarnaast neemt het belang van geografische aanduidingen in het internationaal handelsverkeer toe. Dat rechtvaardigt de regels ter bescherming van geografische aanduidingen.

c) Nederlands oordeel over de voorstellen op het gebied van gedelegeerde en/of uitvoeringshandelingen:

Nederland vindt dat zorgvuldig moet worden gekeken naar de delegatie van bevoegdheden. Essentiële onderdelen kunnen niet worden gedelegeerd en waar wel kan worden gedelegeerd moet de gedelegeerde bevoegdheid duidelijk worden afgebakend. Definities bepalen de reikwijdte van de verordening en behoren daarmee in principe tot de essentiële onderdelen. Wijziging van de definities zou dus wat Nederland betreft via de wetgevingsprocedure moeten verlopen.

Wijzigingen met betrekking tot definities en verkoopbenamingen van gearomatiseerde wijnbouwproducten kunnen naar de mening van het kabinet alleen via gedelegeerde handelingen plaatsvinden als het gaat om aanvullingen ten behoeve van verheldering of verdere uitwerking van de betrokken definitie of verkoopbenaming. Dat is in het huidige voorstel niet het geval.

Verder is Nederland van mening dat eventuele additionele preventieve maatregelen die lidstaten zouden moeten treffen om onrechtmatig gebruik van beschermde geografische aanduidingen te voorkomen enkel door middel van uitvoeringshandelingen kunnen worden vastgesteld gezien de gevolgen voor de uitvoering. Nederland is vanwege de mogelijke consequenties voor de handhaving geen voorstander van gedelegeerde handelingen waar het gaat om maatregelen die beogen de rechten van producenten of marktdeelnemers te waarborgen.

Gezien het risico op een toename van de administratieve verplichtingen is Nederland geen voorstander van het nemen van aanvullende maatregelen over de informatieverplichting over geografische aanduidingen van marktdeelnemers aan de bevoegde autoriteiten.

Nederland kan akkoord gaan met de hier voorgestelde toepassing van uitvoeringshandelingen zonder assistentie van het comité voor de genoemde maatregelen. Het gaat hier immers om dezelfde soort maatregelen (i.e. wel/niet ontvankelijk verklaren van aanvragen) die onder de reeds bestaande EU-systemen zelfstandig door de Commissie werden genomen. Deze praktijk stuit niet op bezwaren en kan worden voorgezet zonder bijstand van een comité.

5. Financiële implicaties, gevolgen voor regeldruk en administratieve lasten

a) *Consequenties EU-begroting: geen*

b) *Financiële consequenties (incl. personele) voor rijksoverheid en/ of decentrale overheden: geen*

c) *Financiële consequenties (incl. personele) voor bedrijfsleven en burger: geen*

d) *Gevolgen voor regeldruk/administratieve lasten voor rijksoverheid, decentrale overheden, bedrijfsleven en burger: Er worden geen onmiddellijke gevolgen verwacht. Echter, mocht de Commissie aanvullende maatregelen nemen door middel van gedelegeerde handelingen dan zou dat gevolgen kunnen hebben voor bijvoorbeeld de controlelast voor de lidstaten. Bij eventuele stijgingen dienen compensaties zoveel mogelijk te geschieden binnen het domein waarin de tegenvaller plaatsvindt.*

6. Implicaties juridisch

a) *Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving en/of sanctionering beleid (inclusief toepassing van de lex silencio positivo):*

Het voorstel voorziet niet in nieuwe handhavings- en sanctioneringsbepalingen. De eventuele maatregelen die lidstaten verder zouden moeten nemen om onrechtmatig gebruik van geografische aanduidingen te voorkomen hebben veeleer betrekking op voorschriften m.b.t. handelsdocumenten, het bijhouden van registers en/of een stelsel van echtheidsgaranties e.d. Voor het inrichten van de inleidende nationale procedure dienen de lidstaten de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking te doen treden. Hiervoor kan aangesloten worden bij de systematiek die voor de inleidende nationale procedure ten behoeve van aanvragen voor erkenning en bescherming van geografische aanduidingen en oorsprongsbenamingen in de wijnsector is gehanteerd waarbij het productschap de nodige regelingen treft in het kader van het medebewind.

b) *Voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen), dan wel voorgestelde datum inwerkingtreding (bij verordeningen en beschikkingen) met commentaar t.a.v. haalbaarheid:*

De verordening treedt in werking op de zevende dag na bekendmaking in het Publicatieblad van de Europese Unie. De deadline echter waarop de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke

bepalingen gereed moeten zijn is gesteld op 1 december 2012. Met het oog op de haalbaarheid zou een ruimere deadline wenselijk zijn.

c) *Wenselijkheid evaluatie-/horizonbepaling*: niet.

7. Implicaties voor uitvoering en handhaving

a) *Uitvoerbaarheid*:

Het voorstel leidt niet tot wijziging van de huidige situatie voor zover het de uitvoering van de voorschriften inzake definities en verkoopbenamingen betreft. Als de inleidende nationale procedure wordt ingericht op de wijze zoals dat voor de wijnsector is gebeurd, dan komt de verantwoordelijkheid voor het behandelen van eventuele Nederlandse aanvragen voor erkenning en bescherming van geografische aanduidingen voor gearomatiseerde wijnbouwproducten ten laste van het productschap. Er worden geen problemen voorzien t.a.v. de uitvoerbaarheid.

b) *Handhaafbaarheid*:

Het voorstel leidt niet tot wijziging van de huidige situatie inzake de handhaving. De Nieuwe Voedsel en Warenautoriteit (nVWA) is de verantwoordelijke autoriteit die dient toe te zien op naleving van de voorschriften.

8. Implicaties voor ontwikkelingslanden

OS-landen kunnen – op basis van vrijwilligheid – ook gebruik maken van het systeem van beschermde geografische aanduidingen en ook hun gearomatiseerde dranken beschermen of bezwaar indienen tegen nieuwe aanvragen. Een benaming waarvoor bescherming wordt aangevraagd moet echter al wel in het land van oorsprong zijn beschermd en het is daarmee de vraag of ontwikkelingslanden kunnen profiteren van dit systeem.

Benamingen die binnen de EU beschermd zijn mogen niet meer vrij gebruikt worden, dit geldt voor alle landen.

9. Nederlandse positie

Een EU systeem voor de erkenning en bescherming van geografische aanduidingen voor gearomatiseerde wijnbouwproducten beantwoordt beter aan de verplichtingen onder de internationale overeenkomst inzake de handelsaspecten van de intellectuele eigendomsrechten. Onder de TRIPS-overeenkomst moet aantoonbaar zijn dat de door de EU beschermde geografische aanduidingen voor gearomatiseerde wijnbouwproducten hun specifieke kwaliteit, faam of ander kenmerk daadwerkelijk ontlenen aan hun geografische oorsprong. Een communautair systeem schept ook meer duidelijkheid voor consument en producent. De erkenning en bescherming van geografische aanduidingen (en oorsprongsbenamingen) voor wijnen, gedistilleerde dranken en levensmiddelen was al communautair geregeld; nu wordt voorgesteld ook voor de geografische aanduidingen voor gearomatiseerde wijnbouwproducten hierbij aan te sluiten (waarbij de procedures zoals die in de wijnsector bestaan als uitgangspunt zijn gekozen).

Nederland zal vooral kanttekeningen plaatsen bij de voorstellen die gedaan worden op het

terrein van delegatie van bevoegdheden aan de Europese Commissie en de vernieuwingen in de uitvoering van de regels. Voor het overige zijn er geen specifiek Nederlandse belangen gemoeid bij deze verordening. Nederland heeft in het kader van deze verordening geen eigen geografische aanduidingen erkend en beschermd. Ook is de omvang van de productie van gearomatiseerde wijnen in Nederland niet zodanig dat de voorgestelde technische aanpassingen aan de definities voor problemen zullen zorgen. De verplichting om in een inleidende nationale procedure te voorzien leidt wel tot nieuwe nationale regelgeving waar naar verwachting niet veel gebruik van gemaakt zal worden.